

T.C.

YARGITAY

HUKUK GENEL KURULU

E. 2012/21-746

K. 2013/215

T. 6.2.2013

- HİZMET TESPİTİ VE İŞÇİLİK ALACAKLARI DAVASININ BİRLİKTE AÇILMASI (Hizmet Tespiti İsteminden İşçilik Haklarına Dayalı Alacak ve Tazminat İstemlerinin Tefrik Edilerek İşin Esasına Girilerek Sonuca Varılacağı)
- İŞÇİLİK ALACAKLARI İLE HİZMET TESPİTİ DAVASININ BİRLİKTE GÖRÜLEMEYECEĞİ (İstemlerin Yasal Dayanaklarının Yapılacak İnceleme ve Araştırma Yöntemlerinin Farklılığı Temel İlişkinin Kanıtlanmasında İzlenecek Usul Gibi Bir Takım Farklı Olgular Nedeniyle)
- DAVALARIN AYRILMASI (Hakim Aralarında Bağlantı Bulunduğu İddiasıyla Birlikte Açılmış Davalarda Yargılamanın Daha İyi Şekilde Yürümesini Sağlamak İçin Davanın Her Safhasında İstek Üzerine veya Kendiliğinden Ayrılmasına Karar Verebileceği - Hizmet Tespiti İsteminden İşçilik Haklarına Dayalı Alacak ve Tazminat İstemlerinin Tefrik Edileceği)
- HİZMET TESPİTİ DAVASI (İşçilik Haklarına Dayalı Alacak ve Tazminat İstemlerinin Tefrik Edileceği)

506/m.6, 79

6100/m.30, 110, 141, 226, 311

ÖZET : Dava, Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 6 ve 79.maddelerine dayalı hizmet tespiti ile İş Kanunu'na dayalı işçilik haklarından kaynaklanan tazminat ve alacak istemlerine ilişkindir. Hakim, aralarında bağlantı bulunduğu iddiası ile birlikte açılmış davalarda, yargılamanın daha iyi bir şekilde yürümesini sağlamak için, davanın her safhasında, istek üzerine veya kendiliğinden ayrılmasına karar verebilir. Davaya konu istemlerin yasal dayanaklarının ve buna bağlı olarak yapılacak inceleme ve araştırma yöntemlerinin farklılığı, temel ilişkinin kanıtlanmasında izlenecek usul gibi bir takım farklı olgular nedeniyle, yargılamanın daha iyi ve süratli bir şekilde yürütülebilmesi için hizmet tespiti ve işçilik alacaklarına ilişkin davaların ayrılması daha uygundur. Davacının hizmet tespiti isteminden, işçilik haklarına dayalı alacak ve tazminat istemleri tefrik edilmeli, daha sonra işin esasına girilerek bir sonuca varılmalıdır.

DAVA : Taraflar arasındaki "hizmet tespiti ve alacak" davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Samsun 1. İş Mahkemesince davanın kısmen kabulüne dair verilen 31.03.2010 gün ve 2007/380- 2010/52 sayılı kararın incelenmesi davalılar vekilleri tarafından istenilmesi

üzerine, Yargıtay 21. Hukuk Dairesinin 10.0.2012 gün ve 2010/7695-2012/1450 sayılı ilamı ile;

(... Sigortalılığa ilişkin "hizmet tespiti" davaları, Sosyal Güvenlik hakkına ilişkin olarak ortaya çıkan davalardır. Yasal dayanağını 506 sayılı Kanun'un 6. ve 79/10. (5510 sayılı yasa açısından ise 86/9.) maddelerinden almaktadır. Sözü edilen 6.madde de, çalıştırılanların, işe alınmaları ile kendiliğinden sigortalı olacakları, sigortalı olmak hak ve yükümünden kaçınılamayacağı ve vazgeçilemeyeceği belirtilmiştir. Anılan yasanın 79/10. maddesinde ise, sigortalıların, çalışmalarının tespiti ile ilgili dava açabilecekleri hükme bağlanmıştır. Bu bakımdan, hizmet tespitine ilişkin davalar sosyal güvenlik hakkı ve kamu düzeni ile ilgili olup, kişi iradesi belirleyici etkiye sahip değildir. İçerisinde bulunduğu yasal statünün belirlediği durum doğrudan dikkate alınır. Bu nedenle hakim, kendiliğinden araştırma yapma yetkisine sahiptir. Bu yetki kapsamında, gerektiğinde tanık ve diğer deliller yoluyla doğrudan gerçeği bulma yükümü bulunmaktadır.

İşçilik haklarına ilişkin davalar ise, 4857 sayılı yasadaki kaynaklanmaktadır. Bu tür davalar, kişi iradesine önemli rol verilip, taraf anlaşmalarına geçerlilik tanınan, alacak ve tazminat türünde olan davalardır. Taraflar bu tür haklarından her zaman vazgeçebilir. Bu nedenle hakim, kendiliğinden araştırma yapmaz. Tarafların bildirdiği deliller dışında delil toplanması da olanaklı değildir. Kaldı ki, SGK nun bu davalarda davalı sıfatı bulunmamaktadır.

Bu durumda, her iki dava türünün, taraflarının statüsü, hakimin delil araştırma bakımından kendiliğinden hareket etmesi, taraf iradelerine atfedilen rol, dava konusu edilen haktan vazgeçilip vazgeçilememesi gibi yönlerden yasal konumları birbirinden tamamen farklıdır. Her iki dava türünün birlikte görülmesi durumunda; davanın birinde bir kısım delillerin kendiliğinden dikkate alınması, diğerinde alınmaması gerekecektir ki, aynı dava dosyasında birbiri ile çelişkili kararlar yer alabilecektir. Kaldı ki, işçilik haklarına ilişkin olarak dairemiz kararları ile işçilik alacaklarına ilişkin davalar yönünden asıl görevli Yargıtay ilgili dairelerinin kararları arasında farklı uygulamalar ortaya çıkabilecektir.

Öte yandan, temyiz aşamasında inceleme mercileri farklı olan bu davaların birbirinden bağımsız sonuçlandırılmalarında hukuki istikrar ve kararlara olan güven bakımından da yarar bulunmaktadır. İşçilik haklarına ilişkin olarak kesinleşen hüküm, hizmet tesbiti davasında sadece kuvvetli delil olarak değerlendirilmekte, davada taraf sıfatı bulunmayan SGK yönünden bağlayıcı olmamaktadır.

Mahkemenin bu maddi ve hukuksal olguları gözetmeksizin, birbirinden tamamen farklı iki davayı ayrı ayrı başvurma ve nisbi harca tabi olduğunu da gözardı ederek bir arada görmesi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

Yapılacak iş; her iki davayı ayırmak ve eksik yargı harçlarını tamamlattıktan sonra yargılamayı birbirinden bağımsız olarak sonuçlandırmaktan ibarettir.0 halde, davalıların bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır...),

Gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekte,yeniden yapılan yargılama sonunda, mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

Hukuk Genel Kurulu'nca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüldü:

KARAR : Dava, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 6 ve 79.maddelerine dayalı hizmet tespiti ile 4857 sayılı İş Kanunu'na dayalı işçilik haklarından kaynaklanan tazminat ve alacak istemlerine ilişkindir.

Uyuşmazlık; bu iki istemin aynı davada birlikte görülüp görülemeyeceği noktasındadır.

Davacı iş sözleşmesi sona erdirilen SSK'lı işçi, davalılar ise Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ve işverendir.

Hizmet tespiti ve işçilik haklarına dayalı alacak ve tazminat istemleri dava dilekçesinde birlikte istenilmiş, mahkemece her iki istem de değerlendirilerek davanın kısmen kabulüne karar verilmiş, davalılar vekillerinin temyizi üzerine Özel Dairece başlıkta ayrıntısı yazılı olduğu üzere her iki isteme ilişkin davaların hukuki nitelikleri ve yargılama yöntemlerinin farklılığından bahisle ayırma kararı verilmesi ve yargılamanın birbirinden bağımsız sonuçlandırılması gereğine işaretle yerel mahkeme kararı bozulmuştur. Yerel Mahkeme önceki kararında direnmiş ve hüküm davalılar vekillerince temyize getirilmiştir.

Öncelikle davacı işçinin birlikte açtığı her iki davanın hukuksal nitelikleri üzerinde durulmalı ve ardından da bu iki davanın usul hükümleri çerçevesinde birlikte görülme olanağının bulunup bulunmadığı hususu irdelenmelidir.

İlkin sigortalı hizmetin tespiti davalarının hukuksal niteliği ve yargılama yöntemi üzerinde durulmasında yarar vardır.

Ülkemizde Sosyal Güvenlik Kurumuna tabi olması gerektiği halde Kurumun bilgisi dışında çalıştırılan büyük bir kitlenin olduğu bilinen bir gerçektir. Bu nedenle sigortalı hizmetin tespiti davaları iş mahkemelerini ve giderek de Yargıtay'ın ilgili dairelerini en çok meşgul eden uyuşmazlıklar arasında yer almaktadır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 01.10.2008 günü yürürlüğe giren Geçici 7. maddesinde, bu Kanunun yürürlük tarihine kadar 506 sayılı, 1479 sayılı, 2925 sayılı, bu Kanun ile mülga 2926 sayılı, 5434 sayılı kanunlar ile 506 sayılı Kanunun geçici 20. maddesine göre sandıklara tâbi sigortalılık başlangıçları ile hizmet süreleri, fiilî hizmet süresi zammı, itibarî hizmet süreleri, borçlandırılan ve ihya edilen süreler ve sigortalılık sürelerinin tabi oldukları Yasa hükümlerine göre değerlendirileceği yönündeki hükmün öngörülmesi ve genel olarak yasaların geriye yürümemesi (geçmişe etkili olmaması) kuralı karşısında uyuşmazlığa uygulanacak olan mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 79/10 maddesi genel olarak sosyal güvenliğin sağlanması araçlarından birisidir.

Anılan maddede "yönetmelikle tespit edilen belgeleri işveren tarafından verilmeyen veya çalıştıkları Kurumca tespit edilemeyen sigortalılar, çalıştıklarını hizmetlerinin geçtiği yılın sonundan başlayarak 5 yıl içerisinde mahkemeye başvurarak alacakları ilam ile ispatlayabilirlerse, bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamları ile prim ödeme gün sayıları nazara alınır." hükmü yer almaktadır.

Yine aynı Yasanın 6/1 maddesinde, “çalıştırılanlar işe alınmakla kendiliğinden sigortalı olurlar” denilmektedir. Aynı maddenin üçüncü fıkrasında “sigortalı olmak hak ve yükümünden vazgeçilemeyeceği” öngörülmüştür.

Sosyal Sigortalar Kanununun 79/10 maddesinde sigortalı hizmetin tespiti davasının kime karşı açılacağı konusunda bir düzenleme yoktur. Ancak yargı kararları ile davanın işveren ile birlikte Kuruma karşı da açılması gereği vurgulanmaktadır. Gerçekten, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tespit ilamını aldığından işverenden o döneme ait prim belgelerini vermesini ister. Aksi halde bunlar Kurumca re’sen düzenlenir. Tespit edilen döneme ilişkin primler de gecikme zammı ve faizi ile birlikte Kurum tarafından tahsil olunur. Ayrıca tespit edilen hizmet süresi, prim ödeme gün sayısı ve aylık kazanç toplamları Kurum tarafından yapılacak yardımlarda ve bağlanacak aylıklarda dikkate alınır. Bu yüzden Kurumun alınacak ilamı infaz edecek olması nedeniyle hak alanını ilgilendiren bir davada taraf olması doğaldır. Dava sadece işverene veya Kuruma karşı açılmışsa davacıya diğerini de davaya dahil etmesi için süre verilecektir. Kanunda açık bir hüküm bulunmamasına rağmen sosyal sigorta ilişkisinin ve hizmet tespiti davasının özellikleri göz önünde tutularak bu husus kabul edilmiştir.

Sosyal güvenlik hakkının kişiye sıkı sıkıya bağlı bir hak olması sonucunda işverenin kabulü ya da davacının feragati tek başına hükme etkili olmaz (6100 sayılı Hukuk Mahkemeleri Kanunu m. 311). Dolayısıyla feragat veya kabule rağmen hakim delilleri hep birlikte değerlendirerek bir karara varacaktır. Yine aynı nedenle bu davalarda yemin teklif olunamaz (HMK m.226). Hakim taleple bağlı olup, (HMK m 26). Talepten fazlaya karar verilebilmesi ancak davalının muvafakatiyle mümkündür (HMK m.141/2).Kurum sigortalı hizmetin tespiti davası sonucunda mahkemenin verdiği ilamın gereğini yerine getirmek zorundadır. Aksi halde davacı infaz hukuku çerçevesinde ilgili mercilere başvurabilir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun 28.05.2003 gün ve 2003/21-362 E.-2003/360 K.; 15.10.2003 gün 2003/21-571E.-2003/575 K; 14.04.2004 gün ve 2004/21-226 E.-2004/223 K. sayılı kararında da aynı ilkeler benimsenmiştir.

6352 Sayılı Kanunun 39 maddesi ile 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu’nun 1 maddesine son fıkra olarak “Birden fazla iş mahkemesi bulunan yerlerde, sosyal güvenlik hukukundan kaynaklanan davaların görüleceği iş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir.”hükmü eklenmiştir.

Bu düzenleme ile yasa koyucu sosyal güvenlik hukukundan kaynaklanan davaların özellikleri nedeni ile bu davaların özel nitelikli ve uzmanlık gerektiren iş mahkemelerinde görülmesini kabul etmiştir.

Söz konusu düzenlemenin verdiği yetkiye dayanarak Hakim ve Savcılar Yüksek Kurulu Birinci Dairesi’nin 20 Kasım 2012 tarih ve 2783 sayılı kararı ile Türkiye genelinde 15 ilde Sosyal Güvenlik Mahkemesi kurulması kabul edilmiş ve bu mahkemeler 01.01.2013 tarihinden itibaren 5510 Sayılı Kanundan kaynaklanan uyuşmazlıklara bakmakla görevlendirilmişlerdir.

Öte yandan işçilik haklarına gelince; bu tür davalar 4857 sayılı Kanundan kaynaklanmaktadır. Anılan davalarda kişi iradesi önemli rol oynadığı gibi, taraf anlaşmaları dahi geçerlidir. Ayrıca bu tür haklardan her zaman için vazgeçilebilir. Alacak ve tazminat davaları da bu tür davalardan olup, SGK’nun, bu tür davalarda davalı sıfatı bulunmamaktadır.

Yeri gelmişken 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun davaların birleştirilmesi ve ayrılmasına ilişkin hükümlerinin ve bu konudaki uygulamanın irdelenmesinde de yarar vardır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 166.maddesinde;

“ (1) Aynı yargı çevresinde yer alan aynı düzey ve sıfattaki hukuk mahkemelerinde açılmış davalar, aralarında bağlantı bulunması durumunda, davanın her aşamasında, talep üzerine veya kendiliğinden ilk davanın açıldığı mahkemede birleştirilebilir. Birleştirme kararı, ikinci davanın açıldığı mahkemeye verilir ve bu karar, diğer mahkemeyi bağlar.

(2) Davalar, ayrı yargı çevrelerinde yer alan aynı düzey ve sıfattaki hukuk mahkemelerinde açılmış ise bağlantı sebebiyle birleştirme ikinci davanın açıldığı mahkemeden talep edilebilir. Birinci davanın açıldığı mahkeme, talebin kabulü ile davaların birleştirilmesine ilişkin kararın kesinleşmesinden itibaren, bununla bağlıdır.

(3) Birleştirme kararı, derhâl ilk davanın açıldığı mahkemeye bildirilir.

(4) Davaların aynı veya birbirine benzer sebeplerden doğması ya da biri hakkında verilecek hükmün diğerini etkileyecek nitelikte bulunması durumunda, bağlantı var sayılır.

(5) İstinaf incelemesi ayrı dairelerde yapılması gereken davaların da bu madde hükmüne göre birleştirilmesine karar verilebilir. Bu hâlde istinaf incelemesi, birleştirilen davalarda uyuşmazlığı doğuran asıl hukuki ilişkiye ait kararı inceleyen bölge adliye mahkemesi dairesinde yapılır.” Hükmü yer almaktadır.

Yine aynı Yasanın 167. maddesinde ; “ (1) Mahkeme, yargılamanın iyi bir şekilde yürütülmesini sağlamak için, birlikte açılmış veya sonradan birleştirilmiş davaların ayrılmasına, davanın her aşamasında, talep üzerine veya kendiliğinden karar verebilir. Bu durumda mahkeme, ayrılmasına karar verilen davalara bakmaya devam eder.”

Hakim, HMK.167.maddesi uyarınca, aralarında bağlantı bulunduğu iddiası ile birlikte açılmış davalarda, yargılamanın daha iyi bir şekilde yürütülmesini sağlamak için, davanın her safhasında, istek üzerine veya kendiliğinden ayrılmasına karar verebilir. Ayrıca HMK.30 maddesinde Hâkimin yargılamanın düzenli bir biçimde yürütülmesini sağlamakla yükümlü olduğu kabul edilmiştir.

Davaya konu istemlerin yasal dayanaklarının ve buna bağlı olarak yapılacak inceleme ve araştırma yöntemlerinin farklılığı, temel ilişkinin kanıtlanmasında izlenecek usul gibi bir takım farklı olgular nedeniyle, yargılamanın daha iyi ve süratli bir şekilde yürütülebilmesi için hizmet tespiti ve işçilik alacaklarına ilişkin davaların ayrılması daha uygundur. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 07.02.2007 gün ve 2007/21-69 E.-2007/55 K. sayılı kararında da aynı ilkeler benimsenmiştir.

Bu konuda, Hukuk Genel Kurulu'nda yapılan görüşmelerde bazı üyelerce; 6100 sayılı Hukuk Mahkemeleri Kanunu'nun 110 maddesinde “ (1) Davacı, aynı davalıya karşı olan, birbirinden bağımsız birden fazla asli talebini, aynı dava dilekçesinde ileri sürebilir. Bunun için, birlikte dava edilen taleplerin tamamının aynı yargı çeşidi içinde yer alması ve taleplerin tümü bakımından ortak yetkili bir mahkemenin bulunması şarttır.” hükmü nedeni ile her iki

davanın birlikte görülmesinin mümkün olduğu savunulmuşsa da bu görüş kurul çoğunluğunca benimsenmemiştir.

Hal böyle olunca mahkemece, davacının hizmet tespiti isteminden, işçilik haklarına dayalı alacak ve tazminat istemleri tefrik edilmeli, daha sonra işin esasına girilerek bir sonuca varılmalıdır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Özel Daire bozma kararına uyulmak gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

Direnme kararı bozulmalıdır.

SONUÇ : Davalılar vekillerinin temyiz itirazlarının kabulü ile, direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı 6217 sayılı Kanununun 30. maddesi ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na eklenen "Geçici Madde 3" atfıyla uygulanmakta olan 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 429. maddesi gereğince BOZULMASINA, istek halinde temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine, 5521 sayılı Kanununun 8/son maddesi uyarınca karar düzeltme yolu kapalı olmak üzere, 06.02.2013 gününde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY :

1086 sayılı HUMK döneminde, hizmet tespiti ile işçilik alacakları isteminin aynı dava içerisinde ele alınıp alınamayacağı yönünde oluşan uyuşmazlık Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun önüne gelmiş, 15.10.2003 gün ve 2003/21-571 Esas, 2003/575 sayılı Kararda "yasanın açık düzenlemesi karşısında davaların temyiz mercilerinin ve ispat şekillerinin ayrı olmasının bir ayırma nedeni olamayacağı; ayırma kararı verilmemiş olmasının da tek başına bozma nedeni yapılamayacağı" ayrıntılarıyla açıklanmış, hizmet tespiti ile işçilik alacaklarına dayalı istemlerin birbiriyle bağlantılı bulunduğu, birlikte açılıp sonuçlandırılmasının olanaklı olduğu sonucuna varılmıştır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu döneminde aynı uyuşmazlık tekrar Genel Kurulun gündemine gelmiş, bu kez tam aksi yönde değerlendirme yapılmıştır.

Oysa, 6100 sayılı HMK'nın "Davaların Ayrılması" başlıklı 167. maddesindeki düzenlemeye bakıldığında, 1086 sayılı Yasa döneminden farklı bir ifade içermediği görülecektir.

Elbette, madde metninde belirtildiği üzere "Mahkeme, yargılamanın iyi bir şekilde yürütülmesini sağlamak için, ... davaların ayrılmasına, ... karar verebilir."

Ne var ki, yerel mahkeme direnme kararında, yargılamanın iyi bir şekilde yürütüldüğünü, bu noktada ayırma kararı verilmesinin hakka erişim sürecini uzatacağını ifade etmektedir.

Ayrım kararı ile amaçlanan "yargılamanın iyi bir şekilde yürütülmesini sağlamak" tır.

Yüksek Dairece, bu yönde bir bozma kararı verilebilmesi için, yerel mahkemece verilen kararın maddi veya usul hukuku yönünden isabetsiz bulunan yönlerinin ortaya konması,

bozma sonrası yapılacak yargılamanın iyi bir şekilde yürütülmesinin de davaların ayrılması ile mümkün bulunduğunun her somut uyuşmazlıkta değerlendirilmiş olması gereklidir.

Dosyanın esası yönünden inceleme yapılmaksızın, her iki istemin aynı davada ele alınamayacağı belirtilerek bozma kararı verilmesi HMK m. 167 yanında, "Davaların Yığılması (objektif dava birleşmesi)" başlıklı 110. maddesine de aykırılık oluşturmaktadır. Anılan madde uyarınca "Davacı, aynı davalıya karşı olan, birbirinden bağımsız birden fazla asli talebini, aynı dava dilekçesinde ileri sürebilir".

Objektif dava birleşmesi, geniş anlamda terditli, seçimlik ve kümülatif davaları, yani talep sonucunda farklı şekillerde de olsa birden fazla talebin yer aldığı durumu ifade etmek için kullanılmaktadır. Birbirinden bağımsız birden fazla talep-talepler arasında hukuki ve ekonomik bir bağın bulunması da gerekmemektedir. Bunun için, birlikte dava edilen taleplerin tamamının aynı yargı çeşidi içinde yer alması ve taleplerin tümü bakımından ortak yetkili bir mahkemenin bulunması şarttır. Somut uyuşmazlıkta bu koşulların bulunduğu görülmektedir.

Ayrıca, 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 1. maddesine 05.07.2012 gün ve 6352 sayılı Kanunun 39. Maddesi ile eklenen "Birden fazla iş mahkemesi bulunan yerlerde, sosyal güvenlik hukukundan kaynaklanan davaların görüleceği iş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir." Hükmü ile 1.1.2013 tarihinden itibaren bazı iş mahkemelerinin sosyal güvenlik hukukundan kaynaklanan uyuşmazlıkları çözmek için görevlendirilmiş olması da davaların ayrılmasının gerekçesi olamaz.

Yukarıda belirttiğim nedenlerle, yerel mahkemenin direnme kararının onanması gerektiği düşüncesiyle Sayın çoğunluğun aksi yöndeki görüşüne katılmamaktayım.

yarx

T.C.

YARGITAY

HUKUK GENEL KURULU

E. 2012/21-746

K. 2013/215

T. 6.2.2013

- 6100 Sayılı HMK'nın Uygulanması
- Gider Avansı-Delil İkamesi Avansı

Özet: 6100 sayılı Kanun hükümleri, tamamlanmış işlemleri etkilememek kaydıyla derhal yürürlüğe girmiştir.

07.10.2010 tarihinde açılan davada, deliller toplanmış, keşif harcı, bilirkişi ücreti, taksi ücreti, tebligat ve tanık için masraf yatırıldığı, ancak keşfin henüz yapılmadığı anlaşılmış olup, dava 1086 sayılı Yasa döneminde açılmış, 6100 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği tarihe kadar eski yasa hükümleri uygulanarak yürütülmüştür. Davanın açılması ile ilgili tüm işlemler tamamlanmış olduğundan, 6100 sayılı HMK.'nın 324.maddesindeki delil ikamesi avansına ilişkin hükümler uygulanmalıdır.

(6100s. HMK m. 114, 115/2, 120, 324)

T.C.

YARGITAY

1. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/13587

K. 2013/3324

T. 6.3.2013

- Tapu İptali ve Tescil
- Koşullu Bağış
- Dava Konusunun Üçüncü Bir Kişiyeye Devredilmesi
- Davacının Seçimlik Hakları

Özet: Davacı, imar baskısı uygulanarak, yaşlı ve cahil olmasından yararlanılıp kandırılarak taşınmazın elinden alındığını, kimseyi bağış için yetkilendirmediğini, bağış koşulunun ise yerine getirilmediği iddiasıyla tapu iptali ve tescil davası açmış, ancak yargılama aşamasında taşınmazın bağışlandığı Belediye, tevhitte oluşan parseli dava dışı İl Özel İdaresine bedelsiz olarak devretmiş ve Özel İdare adına sicil kaydı oluşmuştur. Davanın açılmasından sonra davalı taraf, dava konusunu üçüncü bir kişiye devrederse davacının isterse devreden tarafla olan davasından vazgeçerek dava konusunu devralmış olan kişiye karşı davaya devam edebileceği, isterse davasını devreden taraf hakkında tazminat davasına dönüştürebileceği gözetilmelidir.

(6100 s. HMK m.125)

T.C.

YARGITAY

2. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/8434

K. 2013/2952

T. 11.02.2013

- Çocuk Mallarının Korunması
- Yetkili Mahkeme
- Çekişmesiz Yargı
- Hâkimin Yetkili Olup Olmadığını Re'sen Dikkate Alması

Özet: Sağ eşe veya evliliğin mahkeme kararıyla sona ermesi halinde velayet kendisine bırakılan eşe, çocuk mallarıyla ilgili ihtarda bulunmakla yetkili mahkeme, bu eşin yerleşim yeri mahkemesidir. Evlilik sona erince velayet kendisine kalan eşin, çocuğun mal varlığının dökümünü gösteren bir defter tanzim edilip, hâkime sunulmasının ve malvarlığında gerçekleşecek önemli değişikliklerin bildirilmesinin istenmesi, tarafların arzusuna tabi olmayan, bildiri alınca hakimin re'sen yapması gereken bir iş olduğundan, hakim yetkili olup olmadığını da kendiliğinden gözetir.

(4721 s. MK m.353)

(6100 s. HMK m. 382,384)

(5490 s. Nüfus Hizmetleri K.m. 50/2)

T.C.

YARGITAY

2. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/19934

K. 2013/5802

T. 06.03.2013

- Davanın Geri Alınması
- Davanın Açılmamış Sayılması
- Davanın Yenilenmesi

Özet: Davanın geri alınması ile dava baştan itibaren açılmamış sayılacağı ve sonuçları ortadan kalkacağından yenilenmesi de mümkün değildir. Davanın geri alınması için vekaletnamede özel yetki verilmesine gerek yoktur.

(6100 s. HMK m. 123,74)

T.C.

YARGITAY

3. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/11403

K. 2012/14612

T. 7.6.2012

• **BORÇLU OLMADIĞININ TESPİTİ ("Hukuki Dinlenme Hakkı" Sağlanmadan Taraflar Usulüne Uygun Olarak İddia ve Savunmaları İçin Mahkemeye Çağrılmadıkça Haklarında Hüküm Kurulamayacağı)**

• **HUKUKİ DİNLENİLME HAKKI (Davalının Usulüne Uygun Olarak Çağrılmadığı Savunma Hakkının Kısıtlandığı Anlaşıldığından Yokluğunda Yapılan Tahkikat Sonunda Oluşturulan Hükümün Bozulması Gerektiği - Borçlu Olmadığın Tespiti)**

• **TARAF TEŞKİLİ (Borçlu Olmadığın Tespiti - "Hukuki Dinlenme Hakkı" Sağlanmadan Taraflar Usulüne Uygun Olarak İddia ve Savunmaları İçin Mahkemeye Çağrılmadıkça Haklarında Hüküm Kurulamayacağı)**

1086/m.73

6100/m.27

2709/m.36

ÖZET : Davada, satılan malın ayıplı ve çalışamaz durumda olması nedeniyle borçlu olmadığının tespiti, icra takibinin ve sözleşmenin iptali, aksi halde ayıplı malın yenisiyle değiştirilmesi istenilmiştir. 1086 sayılı Yasanın 73 mad., 6100 sayılı Yasanın 27.maddelerine göre "Hukuki Dinlenme Hakkı" iddia ve savunmada bulunma hakkında daha geniş olarak ve Anayasanın 36.maddesine uygun bir düzenleme olup; (6100 sayılı Yasanın 27.mad. Hükümet Gereğesi) 6100 sayılı Yasanın 27, Anayasanın 36.maddesi ışığında "Hukuki Dinlenme Hakkı" sağlanmadan taraflar usulüne uygun olarak iddia ve savunmaları için mahkemeye çağrılmadıkça haklarında hüküm kurulamaz. Olayımızda davalının usulüne uygun olarak çağrılmadığı, savunma hakkının kısıtlandığı anlaşıldığından yokluğunda yapılan tahkikat sonunda oluşturulan hükümün bozulması gerekmektedir.

DAVA : Dava dilekçesinde borçlu olmadığına tespiti, icra takibinin iptali ve sözleşmenin iptali masraflarla birlikte davalı taraftan tahsili istenilmiştir. Mahkemece menfi tespit ve takibin iptali talebinin reddi, sözleşmenin iptali talebinin kabulü cihetine gidilmiş, hüküm davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Temyiz isteminin süresi içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

KARAR : Davada, satılan malın aypılı ve çalışamaz durumda olması nedeniyle borçlu olmadığına tespiti, icra takibinin ve sözleşmenin iptali, aksi halde ayıplı malın yenisiyle değiştirilmesi istenilmiştir.

Mahkemece; menfi tespit ve icra takibinin iptaline ilişkin istemin reddi, sözleşmenin iptali isteminin ise kabulüne karar vermiştir.

Hükmü davalı (Limited Şirketi) vekili temyiz etmektedir.

Dava dilekçesi davalı şirkete, "muhatap firmada (çalışan) Fatih Berber" imzasına tebliğ edilmiştir. Tebligat Kanununun 12.maddesine göre, hükmü şahıslara tebliğ yetkili mümessillerine, bunlar birden ziyade ise yalnız birine yapılır. Aynı kanunun 13.maddesine göre de; tebliğ yapılacak bu kişiler herhangi sebeple mutad iş saatlerinde bulunmadıkları veya o sırada evrakı bizzat alamayacakları bir halde oldukları takdirde tebliğ, orada hazır bulunan memur veya müstahdemlerinden birisine yapılır. Tebligat Nizannamesinin 18.maddesinde ise yetkili kişilerin bulunmadığının tebliğ mazbatasında gösterilmesi lüzumu hüküm altına alınmıştır. Tebliğ mazbatasında bu husus belirtilmediğinden tebligat usulsüzdür.

Uyuşmazlığın çözümünde öncelikle "tebligat"□, "taraf teşkili"□, "adil yargılanma"□ ve "hukuki dinlenme hakkı"□ kavramları üzerinde durulmasında yarar bulunmaktadır:

Yetkili makamlar tarafından bir takım hukuki işlemlerin, bunların hukuki sonuçlarından etkilenmeleri amaçlanan kimselere kanuna uygun şekilde bildirim ve bu bildirim de usulüne uygun şekilde yapıldığının belgelenmesi olarak tanımlanan tebligat, Anayasa ile güvence altına alınan iddia ve savunma hakkının, daha da özelden hukuki dinlenme hakkının tam olarak kullanılması ve bu suretle adil bir yargılamanın yapılmasını sağlayan çok önemli bir araçtır.

Bir davada davalının, davacının açmış olduğu davadan haberdar olması, davaya cevap vermesi ve hatta cevap süresinin işlemeye başlaması için dava dilekçesinin tebliğ edilmesi gerekir. Aksi durumun, ilgilinin hak arama hürriyetini kısıtlayacağına şüphe yoktur. Aslında hemen her hukuksal işlemin tebligat ile sonuç doğuracağını söylemek mümkündür.

Yargılamanın sağlıklı bir biçimde sürdürülebilmesi, iddia ve savunma ile ilgili delillerin eksiksiz toplanıp tartışılabilmesi, itirazların yapılabilmesi, davanın süratle sonuçlandırılabilmesi; bozma sonrası yargılamanın devamı, uyup uymama yönündeki kararın verilebilmesi, öncelikle tarafların duruşma gününden usulünce haberdar edilmesi ve böylece taraf teşkilinin sağlanması ile mümkündür. Bu yolla kişi, hangi yargı merciinde duruşması bulunduğu, hakkındaki iddia ve isnatların nelerden ibaret olduğuna, yargılamanın

safahatına, bozma ilamının içeriğine, bozma sonrası duruşmanın hangi tarihte yapılacağına, verilen kararın ne olduğuna, 7201 sayılı Tebligat Kanunu ve Tebligat Tüzüğünde açıklanan usule uygun tebligat yapılması ile vakıf olabilecektir.

Görüldüğü üzere, taraf teşkili sadece davanın açılması aşamasında değil, yargılamanın diğer aşamalarında da önem taşımaktadır. (HGK.23.11.2011 gün ve 11-554 Esas-684 Karar)

1086 sayılı Yasanın 73 mad., 6100 sayılı Yasanın 27.maddelerine göre "Hukuki Dinlenilme Hakkı" iddia ve savunmada bulunma hakkında daha geniş olarak ve Anayasanın 36.maddesine uygun bir düzenleme olup; (6100 sayılı Yasanın 27.mad. Hükümet Gerekçesi) 6100 sayılı Yasanın 27, Anayasanın 36.maddesi ışığında "Hukuki Dinlenilme Hakkı" sağlanmadan taraflar usulüne uygun olarak iddia ve savunmaları için mahkemeye çağrılmadıkça haklarında hüküm kurulamaz. Olayımızda davalının usulüne uygun olarak çağrılmadığı, savunma hakkının kısıtlandığı anlaşıldığından yokluğunda yapılan tahkikat sonunda oluşturulan hükmün bozulması gerekmiştir.

SONUÇ : Bu itibarla yukarıda açıklanan esaslar gözönünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz, temyiz itirazları bu nedenlerle yerinde olduğundan kabulü ile hükmün HUMK.nun 428. maddesi gereğince BOZULMASINA ve peşin alınan temyiz harcının istek halinde temyiz edene iadesine, 07.06.2012 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

yarx

T.C.

YARGITAY

3. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/22537

K. 2013/2399

T. 18.2.2013

- HAFRİYAT ÇALIŞMASININ BEDELİNİN TAHSİLİ TALEBİ (Elbirliği ve Paylı Mülkiyet Hükümlerine Göre Ortak ve Paydaş Buldukları Taşınmazlar Üzerinde - Davacının Yapmış Olduğu Bu Çalışmanın Taşınmaz Maliklerinin Menfaatine mi Yoksa Davacının Kendi Menfaatine mi Olduğunun Belirleneceği)
- MOLOZ VE ÇÖP YIĞINININ KALDIRILMASI İÇİN HAFRİYAT ÇALIŞMASI YAPTIRDIĞI İDDİASI (Davalılardan Bedeli Talebi/Yapılan Giderlerin Zorunlu Gider Olup Olmadığının Belirleneceği - Saptamadan Sonra Vekaletsiz İş Görme Hükümleri veya Sebepsiz Zenginleşme Hükümleri Uygulanacağı)
- TAŞINMAZA YAPILAN GİDERLERİN TAHSİLİ TALEBİ (Elbirliği ve Paylı Mülkiyet Hükümlerine Göre Ortak ve Paydaş Buldukları Taşınmaz Üzerinde Davacının Moloz ve Çöp Yığınının Kaldırılması İçin Yaptığı Çalışma - Yapılan Giderlerin Zorunlu Gider Olup Olmadığının Belirleneceği)
- VEKALETSİZ İŞ GÖRME (Elbirliği ve Paylı Mülkiyet Hükümlerine Göre Ortak ve Paydaş Buldukları Taşınmazlar Üzerinde Davacının Hafriyat Çalışması Yaptırdığı ve Bedelini Tahsili Talebi - Zorunlu Gider Olup Olmadığı Saptanarak Vekaletsiz İş Görme ya da Sebepsiz Zenginleşme Hükümleri Uygulanacağı)
- SEBESİZ ZENGİNLEŞME (Taşınmazlara Yapılan Giderlerin Zorunlu Gider Olup Olmadığı Saptanacağı - Sebepsiz Zenginleşme Hükümleri Uygulanacaksa 1 Yıllık Zamanasını Süresinin Uygulanması Gerektiği)
- ORTAK / PAYDAŞ OLDUKLARI TAŞINMAZLAR ÜZERİNDEKİ YAPILAR (Davacının Hafriyat Çalışmasından Sonra Taşınmazda Yapılar İnşa Ettirdiğini İleri Sürdüğü - Bu İddianın Araştırılıp Sonucuna Göre Esas Hakkında Hüküm Verileceği/Arzın Bütünleyici Parçası Haline Gelip Taşınmazın Mülkiyetine Tabi Olacağı)

6100/m.33

1086/m.76

6098/m.530

818/m.414

4721/m.684

ÖZET : Davada, tarafların elbirliği halinde mülkiyet hükümlerine göre ortak buldukları 2 parsel sayılı taşınmaz ile yine tarafların paylı mülkiyet hükümlerine göre paydaş buldukları 3 parsel sayılı taşınmazda davacı tarafça gerçekleştirildiği ileri sürülen giderler için davalı taraftan giderim isteminde bulunulmuştur. Davacı taraf, taşınmazların üzerlerinin moloz ve çöplerle kaplı bulunduğunu, bunların kaldırılması için hafriyat çalışması yaptırdığını ileri sürmüştür. Öncelikle davacının yapmış olduğu bu çalışmanın taşınmaz maliklerinin menfaatine mi yoksa davacı tarafın kendi menfaatine mi olduğunun, diğer bir anlatımla taşınmaz için yapılan bu giderlerin zorunlu gider olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir. Böyle bir saptamadan sonra istem hakkında vekâletsiz iş görme hükümlerinin (ve 10 yıllık zamanaşımı süresinin) mi yoksa sebepsiz zenginleşme hükümlerinin (ve 1 yıllık zamanaşımı süresinin) uygulanması gerektiği yönünde değerlendirme yapılabilecektir. Taşınmazlar üzerindeki yapıların davacı tarafından yaptırıldığı yönündeki iddianın araştırılması ve sonucuna göre davanın esası hakkında hüküm verilmesi gerekir.

DAVA : Taraflar arasında görülen alacak davasının yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hüküm davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir. Temyiz isteminin süresi içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği düşünöldü:

KARAR : Davacı vekili dilekçesinde; müvekkili ile kardeşi davalıya miras yoluyla intikal eden arsa vasfındaki iki adet taşınmazın üzerlerinin moloz ve çöplerle kaplı bulunduğunu, müvekkilinin bu moloz ve çöpleri yaptırdığı hafriyat çalışması ile kaldırdığını, akabinde taşınmazlar üzerinde yapılar inşa ettirerek şimdiki haline getirdiğini, taşınmazlarda var olan iki dükkândan bir tanesinin müvekkili ile dava dışı kardeşinin tasarrufunda bulunduğunu, diğer dükkân ile otoparkın ise davalı tarafından kullanıldığını, ancak davalının taşınmazlar için yapılan bu giderlerden payına düşeni ödemediğini ileri sürerek; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla müvekkilinin taşınmazlar için yaptığı giderlerden davalının payına düşen 10.000 TL nin tahsilini talep etmiştir.

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davaya konu taşınmazlardaki dükkanlar ile otoparkın davacı tarafından kiraya verildiğini, ancak davacının müvekkilinin payına düşen kira gelirini ödemekten kaçındığını, bu nedenle müvekkili tarafından açılan ecrimisil istemli davada da aynı iddiaları dile getiren davacının bu iddiasını ispatlayamadığını, öte yandan davada davacının haklı olduğu kabul edilse bile davanın zamanaşımına uğradığını savunarak; davanın reddini dilemiştir.

Mahkemece; davaya konu çalışmalarını 2006 yılında sonlandıran davacının bu esnada sebepsiz zenginleşen kişiyi ve zenginleşme miktarını bildiği, öte yandan taraflar arasında davalı tarafın 19.04.2005 tarihinde açmış bulunduğu ecrimisil davası nedeni ile uyuşmazlık bulunduğu, ancak davacının payına düşen giderleri ödemesi için davalı taraftan dava tarihine kadar bir talepte bulunmaması nedeniyle davanın zamanaşımına uğradığı gerekçe gösterilerek davanın reddine karar verilmiş; hüküm, davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Dava konusunu oluşturan istemin zamanaşımına uğrayıp uğramadığının belirlenmesinde doğru bir sonuca ulaşılabilmek için, dava olgularını iyice saptamak ve hukuksal yönden doğru

olarak nitelenmek gerekir. Öyle ki bir davanın dayanağı olguların hukuksal açıdan nitelenmesi ve uygulanacak yasa hükümlerinin belirlenmesi, hâkime yükletilmiş bir görevdir (HUMK. md 76, HMK. md.33).

Davada, tarafların elbirliği halinde mülkiyet hükümlerine göre ortak buldukları 2 parsel sayılı taşınmaz ile yine tarafların paylı mülkiyet hükümlerine göre paydaş buldukları 3 parsel sayılı taşınmazda davacı tarafça gerçekleştirildiği ileri sürülen giderler için davalı taraftan giderim isteminde bulunulmuştur. Bu durumda, dava konusu taşınmazlarda yapıldığı bildirilen çalışmaların ayrı ayrı incelenmesi uyuşmazlığın çözümü için zorunludur.

Davacı taraf, taşınmazların taraflara intikal ettiği sırada üzerlerinin moloz ve çöplerle kaplı bulunduğunu, bu nedenle taşınmazları kaplayan moloz ve çöp yığınının kaldırılması için hafriyat çalışması yaptırdığını ileri sürmüştür. Şu durumda, öncelikle davacı tarafın yapmış olduğu bu çalışmanın taşınmaz maliklerinin menfaatine mi yoksa davacı tarafın kendi menfaatine mi olduğunun, diğer bir anlatımla taşınmaz için yapılan bu giderlerin zorunlu gider olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir. Ancak böyle bir saptamadan sonra istem hakkında vekâletsiz iş görme (BK. md 414, TBK. md 530) hükümlerinin (ve 10 yıllık zamanaşımı süresinin) mi yoksa sebepsiz zenginleşme hükümlerinin (ve 1 yıllık zamanaşımı süresinin) uygulanması gerektiği yönünde bir değerlendirme yapılabilecektir. Mahkemece; hafriyat gideri ile ilgili istem hakkında açıklandığı üzere araştırma yapılmadan, eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesis edilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

Öte yandan, davacı taraf hafriyat çalışmasından sonra taşınmazda yapılar inşa ettirdiğini ileri sürmüştür. Bu itibarla, tarafların ortak ve paydaş olduğu taşınmazlar üzerindeki yapılar, TMK'nun 684 nci maddesi uyarınca üzerinde bulunduğu arzın bütünüyle parçası haline gelir ve o taşınmazın mülkiyetine tabi olur. Bunun sonucunda da, taşınmazlardaki bu mülkiyet durumu devam ettiği sürece diğer paydaşların mal varlıklarında bir fazlalık (zenginleşme) meydana gelmeyeceğinden zamanaşımı süresi de işlemeye başlamayacaktır. O halde mahkemece, taşınmazlar üzerindeki yapıların davacı tarafından yaptırıldığı yönündeki iddianın araştırılması ve sonucuna göre davanın esası hakkında bir hüküm verilmesi gerekirken, yanılığılı değerlendirme ve eksik inceleme ile bu istemin de zamanaşımı nedeniyle reddi doğru görülmemiştir.

SONUÇ : Bu itibarla yukarıda açıklanan esaslar gözönünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz, temyiz itirazları bu nedenlerle yerinde olduğundan kabulü ile hükmün HUMK.nun 428.maddesi gereğince BOZULMASINA, ve peşin alınan temyiz harcının istek halinde temyiz edene iadesine, 18.02.2013 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

yarx

T.C.

YARGITAY

4. HUKUK DAİRESİ

E. 2010/14134

K. 2012/2973

T. 28.02.2012

- Trafik Kazası Sonucu Yaralama Nedeniyle Maddi ve Manevi Tazminat
- Tazminatın Sınırı
- İşletenliğin Üçüncü Kişi Üzerinde Bulunması

Özet: Hâkimin özel halleri göz önünde tutarak manevi zarar adı ile hak sahibi lehine hükmedeceği para, zarara uğrayanda manevi huzuru doğurmayı gerçekleştirecek tazminata benzer bir fonksiyonu olan özgün bir nitelik taşıdığından, bir ceza olmadığı gibi malvarlığı hukukuna ilişkin bir zararın karşılanmasını da amaç edinmemiştir. Tazminatın sınırı, onun amacına göre belirlenmeli takdir edilecek miktar, mevcut halde elde edilmek istenilen tatmin duygusunun etkisine ulaşmak için gerekli olan kadar olmalıdır. Manevi tazminatın tutarını etkileyecek özel hal ve şartlar, her olaya göre değişebileceğinden, hakim bu konuda takdir hakkını kullanırken ona etkili olan nedenleri de karar yerinde objektif ölçülere göre isabetli bir biçimde göstermelidir.

Zarara yol açan olaya karışan araç, trafikte davalı şirket üzerine kayıtlı olup, diğer davalı şirket ile aralarında adi yazılı belge niteliğinde oto kiralama sözleşmesi mevcuttur. Trafik kaydı işleteni kesin olarak gösteren bir karine değilse de, onun kim olduğunu belirleyen güçlü bir kanıt niteliğindedir. İşletenliğin trafik kaydına rağmen, üçüncü kişi üzerinde bulunduğu her zaman kanıtlanabilir. Davalı şirketin, aracını başka kişinin hesabına ve tehlikesi kendisine ait olmak üzere işlettiğini ve araç üzerinde eylemli kullanımı bulunduğunu geçerli kanıtlarla kanıtlanması gerekir.

(818 s. BK m.47)

(2918 s. Trafik K.m.3,19)

(1086 s. HUMK m. 299)

(6100 s. HMK m.215)

T.C.

YARGITAY

4. HUKUK DAİRESİ

E. 2011/1122

K. 2012/4037

T. 13.03.2012

- Desteğin Elektrik Çarpması Sonucu Ölümü
- Maddi ve Manevi Tazminat
- Haksız Eylem
- Dayanışmalı Sorumluluk (Müteselsil Sorumluluk)
- Kusur Sorumluluğu
- Nisbi Vekâlet Ücreti

Özet: Davalıya ait alçak gerilim iletim hattına 80cm kadar uzaklıktaki evin çatısında televizyon anteni ayarlayan desteğin elektrik akımına kapılarak vefat ettiği olayda, hükme esas alınan bilirkişi raporunda; kazanın oluşumunda desteğin %40, davalı elektrik dağıtım şirketinin %25, ruhsatsız yapılan binayı kiraya veren bina sahibinin ise %40 oranında kusurlu olduğu bildirilmiştir.

Haksız eylemden kaynaklanan davada, aynı haksız eylemden değişik hukuki nedenlerle sorumlu olanlardan her biri zarar nedeniyle davacıya karşı müteselsil olarak sorumludurlar. Alacaklı, müteselsil borçluların birinden veya tümünden borcun tamamını veya bir kısmının ödenmesini isteyebilir. Borcun tamamının ödenmesine kadar bütün borçluların sorumluluğu devam eder. Davalı elektrik dağıtım şirketinin sorumluluğu dayanışmalı (müteselsil) sorumluluk olup, zarara uğrayan alacaklı zararın tümünü ya da bir bölümünü müteselsil sorumluların birinden veya tamamından isteyebilir.

Dava sadece elektrik dağıtım şirketine karşı açılıp müşterek ve müteselsil sorumluluğa dair talepte bulunulmadığından, davalı elektrik dağıtım şirketinin yalnızca bilirkişi heyeti raporunda kendisine isabet eden %25 kusur oranına göre sorumlu tutulması gerekir.

Maddi ve manevi tazminat isteminin reddedilen kısmı üzerinden davalı yararına nisbi vekalet ücreti takdir edilmelidir.

(818 s. BK m. 50,51,142)

(Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi m.12,11/2)

T.C.

YARGITAY

5. HUKUK DAİRESİ

E. 2013/4440

K. 2013/9319

T. 13.05.2013

- Kamulaştırma Bedelinin Tespiti
- Kamulaştırılan Taşınmazın İdare Adına Tescili
- Kamulaştırma Bedeline Faiz Yürütülmesi

Özet: 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 10.maddesine 6459 sayılı Yasanın 6.maddesi ile eklenen hüküm uyarınca, dava 4 aylık süre içinde sonuçlandırılmadığından, belirlenen kamulaştırma bedeline 25.03.2012 tarihinden karar tarihine kadar geçen süre için faiz yürütülmelidir.

(2942 s. Kamulaştırma K.m.10)

T.C.

YARGITAY

6. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/16850

K. 2013/850

T. 24.01.2013

- Kira Bedelinin Tespiti
- Kira Sözleşmesinin Bağlayıcılığı

Özet:Taraflar arasında 01.11.1995 başlangıç tarihli ve 2 yıl süreli kira sözleşmesi yapılmış, sözleşmede kira bedelinin her yıl %75 arttırılacağı kararlaştırılmış, davacı 01.11.2006 tarihinde başlayan dönem için kira tespit davası açmış olup, bu tarihten itibaren aylık kiranın 880TL olarak tespitine karar verilmiştir. 2006 yılı kira bedelinin, kira tespit kararı ile belirlenmesi sonraki yılda kira bedelinin sözleşmedeki artış şartına göre belirlenmesine engel değildir. Sözleşmede kararlaştırılan artış şartı belli ve muayyen olduğundan geçerlidir ve

tarafları bağlar. Davacı 2007 ve 2008 yılları kira bedelini kira tespit kararı ile 01.11.2006 tarihinden itibaren, belirlenen aylık 880 TL'nin sözleşmedeki artış şartına göre %75 oranında arttırılarak belirlenmesini isteyebilir.

(818 s. BK m.248 vd.)

T.C.

YARGITAY

7. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/2970

K. 2012/6574

T. 01.10.2012

- Kadastro Tespitinden Doğan Dava
- Satın Alma
- Kazandırıcı Zamanaşımı Zilyetliği
- Eksik Araştırma

Özet: Kadastro sırasında dava konusu taşınmaz satın almaya ve kazandırıcı zamanaşımı zilyetliğine dayanılarak davalılar adına tespit ve tescil edilmiş, davacı Hazine, taşınmazın bulunduğu bölgede Toprak Komisyonunca yapılan çalışmalar sonucunda oluşturulan 08.11.1963 tarihli tapu kaydına dayanarak dava açmıştır.

Mahkemece sağlıklı bir sonuca varılabilmesi için öncelikle, davacı Hazinenin dayanağı tapu ve vergi kayıtları ilk tesisinden itibaren tüm tedavülleri, varsa haritası getirilmeli, tapu kaydı ve vergi kayıtları revizyon görmüş ise revizyon gördüğü parsellerin kadastro tespit tutanak örnekleri getirilerek dosyada tüm deliller toplandıktan taşınmaz başında kararda açıklandığı şekilde keşif yapılarak tüm deliller değerlendirilip sonucuna göre bir karar verilmelidir.

(3402 s. Kadastro K.m.14)

T.C.

YARGITAY

7. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/213

K. 2012/7641

T. 06.11.2012

- Haksız Fiilden Kaynaklanan Tazminat
- Kaçak Elektrik Enerjisi Tüketimi
- Bilirkişiye Başvurma Zorunluluğu – Ek Rapor
- İşlemiş Faiz Miktarının Belirlenmesi

Özet: Yasal şekilde tesis edilmiş sayaçtan geçirilmeden enerji tüketilmesi halinde kaçak elektrik bedeli, Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği hükümlerine göre belirlenmelidir. Kaçak elektrik bedeli hesabı, özel ve teknik bilgiyi gerektiren bir konu olduğundan, bilirkişi raporundaki hesaplamayı yetersiz bulan Hâkimin ek rapor ya da yeni bir bilirkişiden rapor almaksızın kendi hukuki bilgisi ile hesaplama yapması ve bilirkişi düşüncesine aykırı biçimde belirlediği farklı bedele göre karar vermesi yasal olarak mümkün olmadığı gibi, abone olmadan kaçak elektrik kullanan davalının sorumlu tutulacağı işlemiş faiz miktarının da 3095 sayılı Kanun hükümlerine göre belirlenmesi gerekir.

(1086 s. HUMK m.275,284)

(6183 s. AAK m.51)

(Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği m.13)

T.C.

YARGITAY

8. HUKUK DAİRESİ

E. 2011/7463

K. 2012/304

T.24.01.2012

- Katılma Alacağı
- Yabancı Mahkeme Kararının Etkisi
- Tenfiz Kararı

Özet: Yabancı mahkemelerden hukuk davalarına ilişkin olarak verilmiş ve o devlet kanunlarına göre kesinleşmiş bulunan kararların Türkiye’de icra olunabilmesi yetkili Türk Mahkemesi tarafından tenfiz kararı verilmesine bağlıdır. Mahkeme ilamının kesin delil veya kesin hüküm olarak kabul edilebilmesi için, yabancı ilamın tenfiz koşullarını taşıdığına mahkemece tespiti gerekir.

Taraflar hakkında Almanya Mahkemesinin verdiği boşanma kararı kesinleşmiş olup verildiği ülkede kesin delil ve kesin hüküm olarak kabul edilmekte ise de, tenfiz davasının derdest olduğunun iddia edilmiş olması karşısında mahkemece, tapu iptali ve tescil davasının görülebilirlik ön koşulu olan tenfiz davasının sonucu beklenerek, davanın olumlu sonuçlanması halinde deliller değerlendirilerek bir hüküm kurulmalı, davanın olumsuz sonuçlanması halinde ise davanın görülebilirlik koşulunun gerçekleşmemesi sebebiyle işin esasına girilmeden davanın reddine karar verilmelidir.

(5718 s. MÖHUK m.50,58)

T.C.

YARGITAY

8. HUKUK DAİRESİ

E. **2012/7728**

K. **2012/13192**

T. **27.12.2012**

• **KATILMA ALACAĞI DAVASI (Aracın Edinme Tarihi İtibariyle Noter Alım Belgesini Dosya Arasına Getirilmesi ve Ne Kadara Alındığını Belirlenmesi Gerektiği - Aracın Karar Tarihine En Yakın Tarihteki Sürüm Değerinin Gözetilmesi Gerektiği)**

• **EDİNİLMİŞ MAL REJİMİ (Katılma Alacağı Davası - Taşıt Kredisinin Evlilik İçinde Ödenen Kısmı ile Varsa Alımda Kullanılan Miktarın Aksinin İspatlanamaması Halinde Edinilmiş Mal Olduğunun Kabulü Gerektiği)**

• **KİŞİSEL MAL (Katılma Alacağı Davası - Aracın Alım Değerinin Sigorta Tarafından Perte Çıkan Araç Sebebiyle Ödenen Meblağ ile Bankadan Çekilen Taşıt Kredisinin Boşanma Davasının Açıldığı Tarih Sonrasına İsbet Eden Kısmının Davalının Kişisel Malı Olduğu)**

• **BİLİRKİŞİ İNCELEMESİ (ile Tespit Edilecek Aracın Karar Tarihine En Yakın Tarihteki Sürüm Değerinin Gözetilmesi Gerektiği - Katılma Alacağı Davası)**

4721/m.202,219,220,225

ÖZET : Dava, katılma alacağına ilişkindir. Mahkemece yapılması gereken iş; dava konusu aracın edinme tarihi itibariyle noter alım belgesini dosya arasına getirtmek ve ne kadara alındığını belirlemek, bu alım değerinin sigorta tarafından kişisel mal niteliğindeki perte çıkan araç sebebiyle ödenen meblağ ile bankadan çekilen taşıt kredisinin boşanma davasının

açıldığı tarih sonrasına isabet eden kısmının (kredinin 11/18 oranının) davalının kişisel malı, taşıt kredisinin evlilik içinde ödenen kısmı (kredinin 7/18 oranının) ile varsa alımda kullanılan diğer miktarın aksinin ispatlanamaması halinde ise, edinilmiş mal olduğu kabul edilmeli, bilirkişi aracılığı ile tespit edilecek dava konusu aracın karar tarihine en yakın (bozma sonrası muhtemel karar tarihi) tarihteki sürüm değeri gözetilmeli kişisel ve edinilmiş mal sayılacak bu bölümler itibariyle artık değer üzerinden katılma alacağına hükmetmek olmalıdır.

DAVA : S. P. ile T. D. aralarındaki katılma alacağı davasının kısmen kabulüne ve kısmen reddine dair Bakırköy 4. Aile Mahkemesinden verilen 10.10.2008 gün ve 422/516 sayılı hükmün duruşma yapılması suretiyle Yargıtay'ca incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmiştir. Dosya incelenerek işin duruşmaya tabi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 10.05.2011 Salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmişti. Duruşma günü temyiz eden davalı vekili geldi. Karşı taraftan kimse gelmedi. Duruşmaya başlanarak temyiz isteğinin süresi içinde olduğu anlaşıldıktan ve hazır bulunanların sözlü açıklaması dinlendikten sonra duruşmaya son verilerek dosyanın incelenmesi sonucu görülen eksikliklerin ikmali için dosyanın mahal mahkemesine iadesine karar verilmesini takiben eksiklik tamamlanmış olmakla dosya yeniden incelendi gereği düşünüldü:

KARAR : Davacı Sema vekili, tarafların evlilik birliğinin devamı süresinde edindikleri ve davalı Tarık adına trafikte kayıtlı bulunan 34 R 9352 plakalı aracın edinilmiş mallara katılma rejimi gereği tasfiyesi ile bilirkişi marifetiyle belirlenecek değerinin 1/2'si oranında müvekkiline verilmesini istemiş, peşin harcı 10.000 TL üzerinden yatırmıştır.

Davalı Tarık vekili, dava konusu aracın peşinatının daha önce davalı adına olan ve kaza sebebiyle perte çıkan araç sebebiyle sigortadan ödenen paradan karşılandığını kalan miktar için davalının bankadan kredi çektiğini, kredi borcunun tamamını da davalının ödediğini, davacının bir katkısı olmadığı gibi eşyaları da alarak evi terk ettiğini açıklayarak davanın reddine karar verilmesini savunmuştur.

Mahkemece, davanın kısmen kabulü ile 7.500 TL'nin davalıdan alınarak davacıya verilmesine, fazlaya ilişkin isteminin reddine karar verilmesi üzerine hüküm davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Taraflar 22.10.2003 tarihinde evlenmiş, 19.07.2004 tarihinde açılan boşanma davasının kabulüne ilişkin hükmün 08.12.2005 tarihinde kesinleşmesiyle boşanmışlardır. Eşler arasında başka mal rejimi seçilmediğinden evlenme tarihinden mal rejiminin sona erdiği boşanma davasının açıldığı tarihe kadar (4721 sayılı TMK.nun 225/2. m.) yasal mal rejimi olan edinilmiş mallara katılma rejimi geçerlidir. (4721 sayılı TMK.nun 202.m.)

Dava konusu 34 R 9352 plakalı araç evlilik birliği içinde 17.12.2003 tarihinde satın alınarak davalı adına trafikte tescil edilmiştir. Edinme tarihi itibariyle taraflar arasında edinilmiş mallara katılma rejimi geçerli olup, dava dilekçesi ve dosya kapsamına göre davacının isteği katılma alacağına ilişkindir.

TMK.nun yürürlük tarihinden sonra evlilik birliği içinde edinilen mal varlığı kural olarak aksi kanıtlanmadıkça edinilmiş mal sayılır. (TMK.nun 222.m.) TMK.nun 231.maddesine göre artık değer, eklenmeden ve denkleştirmeden elde edilen miktarlar da dahil olmak üzere, her eşin

edinilmiş mallarının toplam değerinden bu mallara ilişkin borçlar çıkarıldıktan sonra kalan miktardır. Bu tür davalarda, eklenecek değerlerden (TMK.m.229) ve denkleştirmeden (TMK.m.230) elde edilen miktarlar da dahil olmak üzere edinilmiş malın (TMK.m.219) toplam değerinden mala ilişkin borçlar çıkarıldıktan sonra kalan artık değer (TMK.m.231) yarısı üzerinden (TMK.m.236/1) taşınmazın tasfiye tarihindeki değeri dikkate alınarak (TMK. m.235/1) katılma alacağıının belirlenmesi gerekir. Davacı eş, hesaplama sonucu ortaya çıkan artık değer yarısı oranında hak sahibi olur.

Mahkemece dava konusu aracın edinilmiş mal niteliğinde olduğu, bilirkişi raporu doğrultusunda aracın 2008 yılı itibariyle belirlenen sürüm değeri 15.000 TL'nin yarısı olan 7.500 TL'nin davacının katılma alacağı hakkı olduğu kanaati ile yazılı şekilde kısmen kabulüne karar verilmiştir. Dosya arasına getirilen belge ve yazı cevaplarından davalının evlenme öncesi sahibi olduğu 34 GMM 18 plakalı aracın 22.11.2003 tarihinde karıştığı kaza sebebiyle aracın pert olduğu ve bu sebeple davalıya hasar nedeniyle 16.01.2004 tarihinde 15.100 TL ödeme yapıldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca davalı Türkiye İş Bankası Yeşilköy Şubesinden 18.12.2003 tarihinde 18 ay vadeli 10.000 TL taşıt kredisi çekmiş, bu kredi borcu aylık 701,96 TL olarak geri ödenmiştir. Toplanan deliller ve edinme tarihi itibariyle dava konusu aracın edinilmiş mal niteliğinde olduğu (TMK.nun 222/3.m.) gerek sigortadan ödenen bedelin gerekse taşıt kredisinin aracın alımında kullanıldığı açıktır. Ancak aracın alımında sigorta bedeli ile kullanılan kredi dışında herhangi bir ödeme yapılıp yapılmadığı anlaşılamamaktadır.

Mahkemece yapılması gereken iş; dava konusu aracın edinme tarihi itibariyle noter alım belgesini dosya arasına getirtmek ve ne kadara alındığını belirlemek, bu alım değerinin sigorta tarafından kişisel mal niteliğindeki perte çıkan araç sebebiyle ödenen 15.100 TL ile bankadan çekilen taşıt kredisinin boşanma davasının açıldığı tarih sonrasına isabet eden kısmının (kredinin 11/18 oranının) davalının kişisel malı (TMK.nun 220.m.), taşıt kredisinin evlilik içinde ödenen kısmı (kredinin 7/18 oranının) ile varsa alımda kullanılan diğer miktarın aksinin ispatlanamaması halinde ise, edinilmiş mal olduğu (TMK.nun 219.m.) kabul edilmeli, bilirkişi aracılığı ile tespit edilecek dava konusu aracın karar tarihine en yakın (bozma sonrası muhtemel karar tarihi) tarihteki sürüm değeri (TMK.nun 232.m) gözetilmeli kişisel ve edinilmiş mal sayılacak bu bölümler itibariyle artık değer üzerinden katılma alacağına (TMK.nun 231, 236.m.) hükmetmek olmalıdır. Mahkemece, dava konusu aracın edinme tarihi itibariyle edinilmiş mal olarak kabulü yerinde ise de aracın edinilmesinde savunmada belirtilen hususlar gözden kaçırılarak aracın tümünün edinilmiş mal kabul edilerek yazılı şekilde hüküm kurulması doğru olmamıştır.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan nedenlerle davalı vekilinin temyiz itirazları yerinde görüldüğünden kabulü ile usul ve kanuna uygun bulunmayan hükmün 6100 sayılı HMK.nun Geçici 3. maddesi yollamasıyla uygulanacak olan 1086 sayılı HUMK. nun 428. maddesi hükmü uyarınca BOZULMASINA, Yargıtay duruşmasının yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi hükümleri uyarınca 900 YTL avukatlık ücretinin davacıdan alınıp Yargıtay duruşmasında avukat marifetiyle temsil olunan davalıya verilmesine HUMK. nun 388/4 (HMK.m.297/ç) ve HUMK. nun 440/I maddeleri gereğince Yargıtay Daire ilamının tebliğinden itibaren ilama karşı 15 gün içinde karar düzeltme isteğince bulunulabileceğine ve 405.00 TL peşin harcın istek halinde temyiz eden davalıya iadesine, 27.12.2012 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

E. 2010/50054

K. 2013/10306

T.27.03.2013

- Kurs Ücreti Alacağıınin Ödetilmesi
- Yargı Yolu
- Dava Şartı

Özet: Davacının dışarıdan ücretli usta öğretici olarak İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün ve Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nün istemi ve Valilik makamının onayı ile görevlendirilmesi ve davacıya ücretinin Belediye tarafından ödenmesi, davacı ile davalı arasında iş sözleşmesi bulunmadığını, gösterir. Uyuşmazlığın çözüm yeri idari yargı olup, mahkemece davanın yargı yolu yanlışlığı nedeniyle dava şartı yokluğundan reddine karar verilmelidir.

(657 s. DMK m.89)

(5521 s. İMK m.1)

(6100 s. HMK m.113,115)

T.C.

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/35856

K. 2013/10606

T.01.04.2013

- Feshin Geçersizliği
- İş Güvencesi
- Dürüstlük Kuralı

Özet: Davacının iş sözleşmesi altı aylık kıdem koşulunu doldurmasına az bir süre kaldığında feshedilmiş olup, işçinin davranışlarından kaynaklanan nedenle feshedilip savunması alınmadığından, fesih geçerli nedene dayanmadığı gibi, altı aylık kıdem koşuluna bir gün kala iş sözleşmesinin bu şekilde feshi dürüstlük kurallarına aykırıdır. Davalının davacının iş güvencesi hükümlerinden yararlanmaması amacı ile hareket ettiği gözetilip altı aylık kıdeme

sahip olduğu kabul edilerek, davacının iş güvencesi hükümlerinden faydalandırılması ve feshin geçersizliğine karar verilmesi isabetlidir.

(4857 s. İş K.m.17,18)

(4721 s. MK m.2)

T.C.

YARGITAY

10. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/10406

K. 2012/11315

T. 12.6.2012

• **KURUM İŞLEMİNİN İPTALİ DAVASI (Maluliyet Aylığı Almaya Hak Kazandığının Tespiti İstemi - Malûllük Durumu ile İlgili Ortaya Çıkan Çelişkiler Adli Tıp Kurumu Başkanlığı Adli Tıp Genel Kurulu Tarafından Hazırlanacak Raporla Giderilip Çalışma Gücü Kayıp Oranının Açıklıkla Belirlenmesi Gerektiği)**

• **MALULİYET AYLIĞI ALMAYA HAK KAZANDIĞININ TESPİTİ (Kurum İşleminin İptali Davası - Malûllük Durumu ile İlgili Ortaya Çıkan Çelişkiler Adli Tıp Kurumu Başkanlığı Adli Tıp Genel Kurulu Tarafından Hazırlanacak Raporla Giderilip Çalışma Gücü Kayıp Oranının Açıklıkla Belirlenmesi Gerektiği)**

• **MALULİYET ORANININ BELİRLENMESİ (Kurum İşleminin İptali Davası - Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulundan Alınacak Raporla Oranın Belirlenmesi Gerektiği)**

• **MALULLUK AYLIĞININ BAŞLANGICI (Kurum İşleminin İptali Davası - Hakkı Doğuran Olay Kanun Maddesinin Yürürlük Tarihi Olduğundan Aylık Başlangıcı Olarak Bu Tarihi İzleyen Aybaşına Karşılık Gelen Tarihin Esas Alınması Gerektiği)**

506/m.53,56

5510/m.26,27

ÖZET : Dava, aksine Kurum işleminin iptali ve maluliyetin aylığı almaya hak kazandığının tespiti istemine ilişkindir. Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulundan alınacak raporla maluliyet oranının belirlenmesi, malûllük durumu ile ilgili ortaya çıkan çelişkiler Adli Tıp Kurumu Başkanlığı Adli Tıp Genel Kurulu tarafından yasal mevzuat hükümleri çerçevesinde hazırlanacak raporla giderilip çalışma gücü kayıp oranı açıklıkla belirlenmeli, malûllük aylığının başlangıcı yönünden, malûllük olgusunun gerçekleşme tarihi raporda belirtilmeli, kaybın en az üçte iki oranında olduğu saptandığında 506 sayılı Kanunun 53'üncü, oranının en az %60 olduğu belirlendiği takdirde ise 5510 sayılı Kanunun 26. maddesinde belirtilen diğeri aylık bağlama koşullarının varlığı değerlendirildikten sonra elde edilecek sonuca göre karar verilmeli, kuşkusuz, 5510 sayılı Kanun hükümlerine göre aylığa hak kazanma durumunda hakkı doğuran olay, anılan Kanunun ilgili maddesinin yürürlük tarihi

olduğundan, aylık başlangıcı olarak, bu tarihi izleyen aybaşına karşılık gelen tarih esas alınmalıdır.

DAVA : Dava, aksine Kurum işleminin iptali ve maluliyetin aylığı almaya hak kazandığının tespiti istemine ilişkindir.

Mahkeme, Adli Tıp Kurumu 3. İhtisas Kurulunun raporunu esas alarak davacının maluliyet oranının % 65 olduğuna ve maluliyet aylığına hak kazandığının tespitine hükmetmiştir.

Hükmün, davalı Kurum vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi Esin Zeynep Saritepe tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi:

KARAR : Somut olay incelendiğinde; davacının, 506 sayılı Yasa kapsamında 10.11.1976-01.10.2006 tarihleri Arasındaki muhtelif işyerlerindeki hizmet süresi ve askerlik borçlanması dahil toplam 1852 sigortalılık süresinin bulunduğu, 19.10.2005 tarihinden itibaren çeşitli tarihlerde davalı kuruma müracaat ederek malul durumda olduğunu, çalışma gücünün 2/3'den fazlasını kaybettiğini belirterek maluliyet aylığı bağlanmasını talep ettiği, ancak davalı kurum davacının çalışma gücünün 2/3'ünü kaybetmediğinin tespit edildiğini belirterek maluliyet aylığı bağlanma talebini reddettiği, iş bu dava ile aksine Kurum işleminin iptali ve maluliyetin aylığı almaya hak kazandığının tespitinin istenildiği anlaşılmaktadır.

Mahkemece; Adli Tıp 3. İhtisas Kurulun'dan 25.05.2011 tarih ve 4774 Karar sayılı rapor alınmış olup, bu raporda, Balthazard formülüne göre %56,96"Yaşma göre %65.0 oranında meslekte kazanma gücünden kaybetmiş sayılacağı bildirilmesi ile bu rapor esas alınarak , davacının %65 oranında malul olduğu, bu nedenle maluliyet aylığı almaya hak kazandığı tespitine karar verilmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu'nun 26.08.2009 tarih ve 2009/205 Esas, 67/4707 Karar sayılı raporunda, davacının, "Sosyal Sigorta Sağlık İşlemleri Tüzüğü çerçevesinde çalışma gücünün 2/3'ünü kaybetmemiş olduğundan malûl sayılmayacağı" tespit edildiği; Adli Tıp Kurumu 3. İhtisas Kurulunun 25.05.2011 tarih ve 4774 Karar sayılı raporunda ise, davacının, "Sosyal Sigorta Sağlık İşlemleri Tüzüğü hükümlerinden yararlanılarak Balthazard formülüne göre %56,96" Yaşına göre %65.0 oranında meslekte kazanma gücünden kaybetmiş sayılacağı tespit edildiği anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık konusunun aydınlatılıp çözüme kavuşturulabilmesi amacıyla yasal mevzuatın geniş kapsamıyla irdelenmesi gerekmektedir. Davanın yasal dayanaklarından olan 506 sayılı Kanunun "Kimlerin malûl sayılacağı" başlığını taşıyan 53'üncü maddesinde, Kurum hastanelerince düzenlenecek yöntemine uygun sağlık kurulu raporları ve dayanağı tıbbi belgelerin incelenmesi sonucu çalışma gücünün en az 2/3'ünü yitirdiği Kurumca saptanan sigortalının malûllük sigortası bakımından malûl sayılacağı belirtildikten sonra "Malûllük aylığından yararlanma şartları" başlıklı 54'üncü maddesinde, sigortalının malûllük aylığından yararlanabilmesi için gereken koşullar sıralanmıştır. Bununla birlikte, yasama organınca kabul edilen 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası

Kanununun 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren "Malûl sayılma" başlığını taşıyan 25'inci maddesinde ise, sigortalının istemi üzerine Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarınca yöntemine uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbi belgelerin incelenmesi sonucu, çalışma gücünün en az %60'ını kaybettiği Kurum Sağlık Kurulu'nca belirlenen sigortalının malûl sayılacağı açıklanıp, "Malûllük sigortasından sağlanan haklar ve yararlanma şartları" başlıklı 26'ncı maddesinde malûllük aylığı bağlama koşulları, anılan 54'üncü madde düzenlemesinden farklı olarak hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan 506 sayılı Kanunun; "Raporlar" başlığını taşıyan 109'uncu maddesinde, bu Kanunun uygulanmasında; sigortalıların malûllük durumlarının saptanmasında, Kurum sağlık tesisleri sağlık kurullarınca verilecek raporlarda belirtilen hastalık ve arızaların esas tutulacağı, raporları yeter görülmeyen ilgililerin Kurumca yeniden muayene ettirilebilecekleri, ilgililerin durumlarının tespitinde son muayene raporunun esas tutulacağı, yukarıda belirtilen raporlar üzerine, Kurumca verilen karara ilgililer tarafından itiraz edilirse, durumun Sosyal Sigortalar Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanacağı; "Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu" başlıklı 129'uncu maddesinde, bu Kanunda yazılı olan görevleri yerine getirmek üzere Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu kurulacağı, Kurulun, mesleki bilgi ve deneyime dayalı konularda bilirkişi sıfatıyla, ayrıca, mahkemelerden gelen ve bilirkişi sıfatıyla rapor düzenlenmesi istenilen dava dosyaları hakkında, bu Kanunun uygulanmasından kaynaklanan görevlerle sınırlı olmak kaydıyla gerekli incelemeleri yaparak görüş bildireceği; "Tüzük ve yönetmelik" başlığını taşıyan 135'inci maddesinde, sigortalıların hangi hallerde çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş sayılacaklarının Kurumca hazırlanacak yönetmelikler ile belirleneceği bildirilmiştir. 5510 sayılı Kanunun 01.10.2008 günü yürürlüğe giren "Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu" başlığını taşıyan 58'inci maddesinde ise, bu Kanunda yazılı olan görevleri yerine getirmek üzere branşları Kurum tarafından belirlenecek uzman hekimlerden oluşan Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu kurulacağı, Kurulun, sigortalılar hakkında görev malûllük derecesi, iş kazası ve meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremezlik derecesi tespiti ile çalışma gücünün maluliyeti gerektirecek derecede kaybına ilişkin Kurumca verilen kararlardan itiraza konu olanları inceleyerek karara bağlayacağı, Kurulun, bu Kanunda yazılı görevlerle sınırlı olmak kaydıyla, mahkemelerden gelen ve bilirkişi sıfatıyla rapor düzenlenmesi istenilen dava dosyaları hakkında, gerekli incelemeleri yaparak görüş bildireceği, Kurulunun görev, yetki, çalışma usûl ve esasları ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usûl ve esasların, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği açıklanmıştır. Anılan maddeye dayanılarak Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından hazırlanıp 11.10.2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak 01.10.2008 gününden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe giren Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun Görev, Yetki, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliği'nin 7'nci maddesinde de söz konusu Kurulun, sigortalıların çalışma gücü kaybına ilişkin düzenlenmiş sağlık kurulu raporları ve diğer belgelere dayanılarak Kurum Sağlık Kurulunca verilen kararlar ile malûl durumdaki sigortalıların başka birisinin sürekli bakımına muhtaç olup olmadığına ilişkin Kurum Sağlık Kurulunca verilen kararlara karşı ilgililerin itirazlarını ve Kanunla ve diğer mevzuatla Kurum Sağlık Kuruluna verilen görevler üzerine düzenlenen kararlara yapılan itirazları inceleyip karara bağlamak görevinin bulunduğu hüküm altına alınmıştır.

Bununla birlikte; Bakanlar Kurulu'nca kabul edilip 22.06.1972 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sosyal Sigorta Sağlık İşlemleri Tüzüğü'nde, sigortalıların hangi hallerde çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş ve hangi hallerde başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda sayılacakları, 506 sayılı Kanunun 129'uncu maddesi gereğince kurulan Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu'nun, sözü edilen Kanunda belirtilenler dışında kalan ve bu Kanunun uygulanması ile ilgili bulunan görevleri ve çalışma şekil ve esasları bildirilmiştir. Tüzüğün 10'uncu maddesinde, sigortalılık süresi içinde aşağıdaki arızaların meydana gelmesi veya eski ve çalışmaya engel olmayan bir arızanın aşağıda yazılı seviyelere yükselmesi nedeniyle çalışamayacak duruma geldiklerinin Kurum sağlık tesisleri sağlık kurullarınca belirlenmesi halinde, sigortalıların, çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş sayılacakları; 43'üncü maddesinde, sigortalıların malûllük durumlarının saptanmasına ilişkin raporlar üzerine Kurumca verilecek kararlara karşı ilgililerin itirazlarının Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu tarafından incelenip karara bağlanacağı; 56'ncı maddesinde, Kurul kararlarının Kurumu bağladığı, Kurul kararlarında maddi bir yanlışlık görülürse, Genel Müdürlükçe bu hususun belirtildiği bir yazıyla dosyanın yeniden incelenmesinin Kurul'dan istenebileceği açıklanmıştır.

Ayrıca; Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından 5510 sayılı Kanunun 107'nci maddesine dayanılarak, 5510 sayılı Kanuna tabi işyeri, işverenler, sigortalı, hak sahipleri ile diğer ilgili kişi ve kuruluşlar açısından, sosyal sigorta işlemlerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları kapsayan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği hazırlanmış, anılan Yönetmelik 28.08.2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak 01.10.2008 günü itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin "Malullük durumunun tespiti" başlıklı 55'inci maddesinde, sigortalının malullük durumunun, kendisinin veya işverenin istemi üzerine; Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarınca yöntemince düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbi belgelerin, varsa sigortalının maluliyetine sebep olduğu ileri sürülen hastalığı ile ilgili daha önce başvurulmuş sağlık hizmeti sunucularından temin edilecek rapor, tıbbi belge ve epikrizlerin, sigortalı hakkında daha önce Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu veya Kurum Sağlık Kurulunca verilmiş bir karar mevcut ise, bu kararın bir örneği ile dayanağı rapor ve tıbbi belgelerin, Kurum Sağlık Kurulunca incelenmesi sonucu Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği'nde belirlenen usul ve esaslara göre saptanacağı belirtilmiş olup, bu Yönetmelik, 12.05.2010 günü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 125'inci maddesi ile yürürlükten kaldırılmış ise de, söz konusu yeni yönetmeliğin aynı başlığı taşıyan 51'inci maddesinde yukarıda değinilen 55'inci madde düzenlemesi aynen korunmuştur.

Anılan Yönetmelik hükümlerinin yollamada bulunduğu, 5510 sayılı Kanunun 107'nci maddesine dayanılarak çıkartılıp 01.10.2008 gününden geçerli olmak üzere 11.10.2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çalışma Gücü Ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği'nin 12'nci maddesinde ise, 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların sigortalılık süresi içinde; Arıza/Hastalık Listesinde (Ek-1) belirtilen hastalık veya arızaların meydana geldiği ve/veya eski ve çalışmaya engel olmayan bir arızanın, Arıza/Hastalık Listesinde (Ek-1) belirtilen seviyelere yükseldiği, Kurum Sağlık Kurulunca saptanan sigortalıların malûl sayılacağı, Arıza/Hastalık Listesinde (Ek-1) belirtilen arıza/hastalıklardan birden fazlası varsa çalışma gücünün en az %60'ını kaybedip kaybetmediğine ilişkin değerlendirmede en

ağır sekel bulgunun dikkate alınacağı ve Balthazard Formülü'nün uygulanmayacağı hüküm altına alındıktan sonra "Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önceki talepler" başlıklı geçici l'inci maddesinde, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce çalışma gücü kaybı sonucu meslekte kazanma gücü kaybı durumlarının belirlenmesi isteminde bulunan sigortalılar için, yürürlükten kaldırılan ilgili sosyal güvenlik mevzuatının Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanacağı açıklanmıştır.

Konuyla ilgili son olarak mutlaka belirtilmesi gerekir ki; 01.05.1982 tarihinde yürürlüğe giren 2659 sayılı Adli Tıp Kurumu Kanununun; 1'inci maddesinde, adalet işlerinde bilirkişilik görevi yapmak, adli tıp uzmanlığı ve yan dal uzmanlığı programları ile görev alanına giren konularda diğer adli bilimler alanlarında sempozyum, konferans ve benzeri etkinlikler düzenlemek ve bunlara ilişkin eğitim programları uygulamak üzere Adalet Bakanlığı'na bağlı Adli Tıp Kurumu kurulduğu; 2'nci maddesinde, Kurumun, mahkemeler ile hâkimlikler ve savcılıklar tarafından gönderilen adli tıpla ilgili konularda bilimsel ve teknik görüş bildirme görevinin bulunduğu; 15'inci maddesinde, Adli Tıp Genel Kurulu'nun, adli tıp ihtisas kurulları ve ihtisas daireleri tarafından verilir de mahkemeler, hâkimlikler ve savcılıklarca kapsamı itibarıyla yeterince kanaat verici nitelikte bulunmadığı, sebebi de belirtilmek suretiyle bildirilen işleri, adli tıp ihtisas kurullarının verdiği rapor ve görüşleri arasında ortaya çıkan çelişkileri, adli tıp ihtisas kurulları ile ihtisas dairelerinin rapor ve görüşleri arasında ortaya çıkan çelişkileri, adli tıp ihtisas kurulları ile adli tıp ihtisas dairelerinin ve adli tıp şube müdürlüklerinin rapor ve görüşleri arasında ortaya çıkan çelişkileri, adli tıp ihtisas kurulları ile Adli Tıp Kurumu dışındaki sağlık kuruluşlarının verdikleri rapor ve görüşler arasında ortaya çıkan çelişkileri, konu ile ilgili uzman üyelerin katılımıyla inceleyip kesin olarak karara bağlayacağı; 16'ncı maddesinde, Üçüncü Adli Tıp İhtisas Kurulu'nun, İkinci Adli Tıp İhtisas Kurulunun görevine girmeyen Sosyal Sigortalar ve İş Kanunları ile ilgili olaylar, maluliyetler, meslekte kazanma gücü kaybı, meslek hastalıkları ve mesleki kusurlara ilişkin işlemler hakkında bilimsel ve teknik görüşlerini bildirmek görevinin bulunduğu belirtilmiştir.

Tüm bu yasal düzenlemeler birlikte değerlendirildiğinde ortaya bazı sonuçlar çıkmaktadır. Öncelikle vurgulanmalıdır ki; 506 sayılı Kanunun 109'uncu maddesinde, Kurumca verilen karara ilgililer tarafından itiraz edildiği takdirde, durumun Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu'nca karara bağlanacağı açıklanmış ise de, ilgilinin bu aşamada itiraz hakkını idari makama karşı kullanmadan, bir başka anlatımla, anılan Kurul'a gidilmeden doğrudan dava açıp yargı yoluna başvurma, görülmekte olan davada da malûllük ile ilgili karara itiraz etme hakkı bulunmaktadır. Böylelikle mahkeme önüne gelen uyuşmazlığın ise, Anayasa'nın 141'inci maddesinin son fıkrasında yazılı olan, "davaların en az giderle ve mümkün olan çabuklukla sonuçlandırılması, yargının görevidir" hükmüne göre ve sözü edilen 109'uncu maddede öngörülen prosedür işleterek çözümlenmesi gerekmektedir. 5510 sayılı Kanunun uygulanmasından kaynaklanan tıbbi uyuşmazlıkları gideren makam konumundaki Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu'nun aldığı kararın Sosyal Güvenlik Kurumu hakkında mutlak surette bağlayıcı olduğu, diğer ilgililer yönünden ise herhangi bir bağlayıcılığının bulunmadığı belirgin olup, yargı aşamasında ilgililerce Kurul kararına itiraz edildiği takdirde Adli Tıp Kurumu Başkanlığı veya Tıp Fakültelerinin ilgili kürsü konseylerinden Sosyal Sigorta Sağlık İşlemleri Tüzüğu çerçevesinde rapor alınması, 28.06.1976 gün ve 1976/4-6 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu Kararı gereğidir. Buradaki "ilgililer" sözcüğu, sigortalı, hak sahibi, işveren, hukuki yararı bulunmak kaydıyla Kurum kararından etkilenen

başka kişileri içermektedir. Bununla birlikte, yasama organınca kabul edilen 2659 sayılı Adli Tıp Kurumu Kanununun 15'inci maddesiyle Adli Tıp Genel Kurulu'na verilen, inceleme ve kesin olarak karara bağlama görev ve yetkisi, kuşkusuz, bu tür uyuşmazlıkların sürekli itiraz yolu kullanılarak sürüp gitmesini önleme ve bir an önce en geniş katılımlı bir kurul kararı ile çekişmeyi sona erdirmeye amacını taşımakta olup, bu kapsamda, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı'nın ilgili ihtisas kurulu ile üniversitelerin tıp fakülteleri ilgili bilim dalı başkanlıklarınca düzenlenen raporlar arasında beliren çelişkinin Adli Tıp Kurumu Başkanlığı Adli Tıp Genel Kurulu tarafından giderilip kesin olarak karar bağlanması da zorunludur. Nitekim Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 17.02.2010 gün ve 2010/21-60 Esas, 2010/90 Karar sayılı ilamı ile 06.10.2010 gün ve 2010/10-390 Esas, 2010/448 Karar sayılı ilamında da aynı yaklaşım ve görüşler benimsenmiştir.

Yukarıdaki yasal düzenleme ve açıklamalar ışığı altında inceleme konusu dava irdelendiğinde; öncelikle Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulundan alınacak raporla maluliyet oranının belirlenmesi, malûllük durumu ile ilgili ortaya çıkan çelişkiler Adli Tıp Kurumu Başkanlığı Adli Tıp Genel Kurulu tarafından yasal mevzuat hükümleri çerçevesinde hazırlanacak raporla giderilip çalışma gücü kayıp oranı açıklıkla belirlenmeli, 506 sayılı Kanunun 56'ncı ve 5510 sayılı Kanunun 27'nci madde hükümleri kapsamında malûllük aylığının başlangıcı yönünden, malûllük olgusunun gerçekleşme tarihi raporda belirtilmeli, kaybın en az üçte iki oranında olduğu saptandığında 506 sayılı Kanunun 53'üncü, oranının en az %60 olduğu belirlendiği takdirde ise 5510 sayılı Kanunun 26'nci maddesinde belirtilen diğer aylık bağlama koşullarının varlığı değerlendirildikten sonra elde edilecek sonuca göre karar verilmeli, kuşkusuz, 5510 sayılı Kanun hükümlerine göre aylığa hak kazanma durumunda hakkı doğuran olay, anılan Kanunun ilgili maddesinin yürürlük tarihi olduğundan, aylık başlangıcı olarak, bu tarihi izleyen aybaşına karşılık gelen 01.11.2008 günü esas alınmalıdır.

O hâlde, davalı Kurum vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, 12.06.2012 gününde oybirliğiyle karar verildi.

yarx

T.C.

YARGITAY

10. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/18447

K. 2012/25721

T.14.12.2012

- Yaşlılık Aylığının Eksik Hesaplanması Nedeniyle Fark Aylıkların Tahsili
- Davaya Fer'i Müdahale
- Gider Avansı-Delil ikamesi Avansı
- Dava Şartı
- Kesin Süre

Özet: Davayı kaybeden tarafın üçüncü kişiye rücu etmesi gibi bazı durumlarda dava sonunda verilen hükmün üçüncü kişilerin de durumunu etkilemesi halinde, üçüncü kişiye davaya fer'i müdahil olma hakkı tanınmıştır. Ancak üçüncü kişi davada taraf sıfatını kazanamaz, kendisi için hukuki koruma talep edemez ve hakkında karar verilemez.

6100 sayılı Kanun hükümleri, 01.10.2011 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, tamamlanmış işlemleri etkilememek kaydıyla derhal uygulanır. Gider avansı Kanunda dava şartı olarak düzenlenmiş olup davanın açılması sırasında alınması şart olmadığından, sonradan da bu eksiklik giderilebilir Kesin süre içinde giderilmez ise, dava şartı yokluğu sebebiyle dava usulden reddedilmelidir.

Dava şartı olmayan delil avansının davanın başında alınmasında zorunluluk olmayıp, yatırılmaması halinde sadece avansı yatırılmayan delile dayanmaktan vazgeçilmiş sayılacaktır.

Mahkemece, davacıya hem gider avansı, hem de delil avansı yatırılması için iki hafta kesin süre verilmiş, gider avansı yatırılmasına rağmen bilirkişi delil avansının yatırılmadığı gerekçesiyle davanın usulden reddine karar verilmiş ise de, kesin süreye ilişkin ara kararda bilirkişinin kimliği, vasfı, verilen görev belirtilmediği gibi, belirlenen sürede ara kararının yerine getirilmemesinin sonuçlarının neler olduğunun açıklanmaması, delil ikamesi avansı dava şartı niteliği taşımadığından, kesin süre içerisinde yatırılmaması halinde, davacının dayandığı delilden vazgeçtiği düşünülerek, davanın esası hakkında bir karar verilmesi gerektiğinin gözetilmemesi yasaya aykırıdır.

(6100 s. HMK m.66,114,120,324,325,448,90,94)

(1086 s. HUMK m.159,163)

T.C.

YARGITAY

11. HUKUK DAİRESİ

E. 2011/12619

K. 2013/1079

T.24.01.2013

- CMR Hükümlerine Göre Taşınan Emtiadaki Hasardan Kaynaklanan Tazminat
- Sigorta Tazminatının Rücu
- Halefiyet İlkesi
- Dava Zamanaşımı Süresinin Başlangıcı, Durması, Kesilmesi

- Uyuşmazlığı İleriye Götüren İşlemler

Özet: İcra takibinin itiraz üzerine durması halinde, alacaklının kesilen ve yeniden başlayan zamanaşımı süresinin tekrar kesilmesini ve yeni bir sürenin başlamasını teminen yapabileceği tek işlem, “uyuşmazlığı ileriye götürün işlemler” niteliğindeki itirazın iptalini veya kaldırılmasını dava etmektir. Bu davaların açılabilmesi için öngörülen süreler ise hak düşürücü nitelikte olup itirazın tebliği tarihinden itibaren başlamakla birlikte, itiraz alacaklıya tebliğ edilmeden açılmasına engel bir kanun hükmü de bulunmamaktadır. İtirazın alacaklıya tebliğ edilmemesi, sadece sözü edilen hak düşürücü sürelerin başlamasına engel teşkil eder. Ancak, hak düşürücü süre içerisinde açılrsa da hak düşürücü süre ile zamanaşımının birlikte cereyanı ve her iki sürenin aynı olması halinde zamanaşımı süresinin dolmasından sonra ve fakat hak düşürücü süre içerisinde açılan davanın alacağın zamanaşımına uğramasına engel olamayacağı gözetilmelidir.

(6762 s. TTK m.767/1, 1301)

(2004 s. İİK m. 59,66,67,68)

(818 s. BK m. 132,133,136)

(4721 s. MK m.2)

(CMR Konvansiyonu m.32)

T.C.

YARGITAY

11. HUKUK DAİRESİ

E. 2013/1851

K. 2013/3031

T.20.02.2013

- İhtiyati Haciz Kararına İtiraz
- Kambiyo Senedine Dayalı İpotekle Temin Edilmiş Alacak
- İflasın Ertelenmesi Kararı

Özet: İpoteğin paraya çevrilmesi yoluyla başlatılan takibin aynı alacak için düzenlenen kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluyla takip yapılmasına engel teşkil etmeyeceği, iflasın ertelenmesi kararı ya da kambiyo senedine dayalı alacak için ipotek verilmiş olsa dahi ihtiyati haciz kararı verilebileceği gözetilmelidir.

(2004 s. İİK m. 45,167,206)

T.C.

YARGITAY

12. HUKUK DAİRESİ

E. 2013/8181

K. 2013/17091

T.06.05.2013

- Hacedilmezlik Şikâyeti
- Yapı Denetim Hesabı
- Faiz ve Repo Gelirleri
- Fiilen Kamu Hizmetinde Kullanılma

Özet: Yapı denetim hesaplarındaki paraların, Belediyelere ait paralar olmayıp, yapı denetim kuruluşlarının hizmet bedelleri olarak yatırılan paralar olduğu ve kamu hizmeti niteliğinde olan yapı denetimi işinde fiilen kullanıldığı anlaşıldığından, 5393 sayılı Yasanın 15/son maddesi uyarınca haczinin mümkün olmadığı, yapı denetim hizmeti karşılığı hizmet bedeli olarak yatırılan paraların neması niteliğindeki faiz ve repo gelirlerinin de hesabın niteliğini değiştirmeyeceği ve yapı denetim hesabına havuz hesabı niteliğini kazandırmayacağı gözetilmelidir.

(2004 s. İİK m. 16)

(5393 s. Belediye K.m. 15/son)

(4708 s. YDK m.1,2,4,5,7,12)

(180s. KHK m. 30/A)

(Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği m.25)

T.C.

YARGITAY

12. HUKUK DAİRESİ

E. 2013/7937

K. 2013/17437

T.07.05.2013

- Çeklerde Zamanaşımı
- Kanunların Zaman Bakımından Uygulanması
- Kanunların Geriye Yürümezliği İlkesi

Özet: İlke olarak, herhangi bir kanun veya düzenleyici kural, hukuksal sonuçlarını yürürlüğe girdiği tarihten sonrası için doğurmaya başlar. Kanun koyucu bu kaidenin aksine düzenleme yapabilir. Nitekim, 6763 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Mer'iyet ve Tatbik Şekli Hakkında Kanun'un 2. Maddesi ile 6103 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 6.maddesinde yer verilen hükümler birlikte değerlendirildiğinde; Türk Ticaret Kanunu'nda zamanaşımı sürelerinin başladığı tarihe göre belirlenmesi gerektiği sonucu ortaya çıkmakta olup, çekler yönünden de zamanaşımı süresinin başladığı tarihte hangi yasa yürürlükte ise, o yasadaki öngörülen zamanaşımı süresinin uygulanması gerektiği, zamanaşımı süresinin, 6762 sayılı TTK'nın 726.maddesini değiştiren 6273 sayılı Kanunun 7.maddesinin yürürlüğe girdiği 03.02.2012 tarihinden önce ibraz süresi dolan çeklerde altı ay, ibraz süresi bu tarihten sonra dolan çeklerde ise üç yıl olduğu gözetilmelidir.

(6162 s. TTK m.726)

(2004 s. İİK m. 33/a)

(6763 s. TTKMTŞHK m.2)

(6103 s. TTKYK m.6)

(6273 s. ÇKDK m.7)

T.C.

YARGITAY

13. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/14971

K. 2013/10158

T.18.04.2013

- Ayıplı İmalat ve Eksik İş Bedeli
- Dava Takip Yetkisi
- Kat Malikleri Kurulu Kararı
- Yönetimin Dava Ehliyeti

Özet: Ayıplı imalat ve eksik iş bedellerinin tahsiline ilişkin davalarda, bağımsız bölüm maliklerinin, kat malikleri kurulu kararı ile de olsa yöneticiye yetki vermesi ve yöneticinin kat malikleri adına dava açmasının ya da bu şekilde açılan davaya muvafakat vererek taraf teşkili sağlanmasının mümkün olmadığı, bu tür davaların bizzat kat malikleri tarafından açılması gerektiği gözetilmelidir.

(6100 s. HMK m.53,54,114)

T.C.

YARGITAY

13. HUKUK DAİRESİ

E. 2013/5237

K. 2013/11706

T.07.05.2013

- Kredi Masrafından Doğan Alacak
- Hukuki Dinlenilme/Savunma Hakkı
- Duruşma Yapılması Kuralı

Özet: Davanın tarafları, müdahilleri ve yargılamanın diğer ilgililerinin, kendi hakları ile bağlantılı olarak hukuki dinlenilme hakkına sahip olduğu, bu bağlamda ilk derece mahkemesince kural olarak duruşma yapılması gerektiği, ancak ön inceleme aşamasında ve "mümkün olan hallerde" dosya üzerinden karar verilebileceği gözetilmelidir.
(2709 s. Anayasa m. 36)
(6100 s. HMK m.27,297/1-c,320)

T.C.

YARGITAY

14. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/7737

K. 2012/10653

T.20.09.2012

- Taraf Ehliyeti
- Ölü Kişi Aleyhine Dava Açılması
- Dürüstlük Kuralı
- Taraf Teşkilî

Özet: Gerçek kişinin ölümüyle medeni haklardan yararlanma ehliyeti ve buna bağlı olarak da taraf ehliyeti sona erer. Dava tarihinden önce ölüm nedeniyle şahsiyeti son bulan kişi taraf ehliyetini yitireceğinden aleyhine dava açılmaz. Bir davada taraf değişikliği, ancak karşı tarafın açık rızası ile mümkün ise de, maddi hatadan dolayı muhatabın yanlış gösterilmesi, davacının tüm özeni göstermesine rağmen dava açacağı kişiyi doğru tespit edememesi, kısa süre önce kendisiyle işlem yapılmış ya da sadece vekiliyle muhatap olunmuş bir işlem

sonra muhatabın ölmesi durumlarında yanlış taraf gösterilmesi dürüstlük kuralına aykırı değilse ortaya çıkan dava ilişkisi sebebiyle daha üstün bir yarar dikkate alınarak yargılamaya gerçek tarafla devam edilmelidir.

(6100 s. HMK m.50,124)

(4721 s. MK m.28)

T.C.

YARGITAY

14. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/13061

K. 2012/14365

T.12.12.2012

- Sebepsiz Zenginleşme Nedeniyle Alacak Davası
- Zamanaşımı
- Şahsi Hak
- Zamanaşımı Def'i

Özet: Zamanaşımı, kanunda belirtilmiş olan süresi içinde talep ve dava edilmemiş olan alacakların özüne dokunmamakla beraber dava edilebilme vasfını kaybetmesi sonucunu doğuran bir süre geçimidir. Zamanaşımında borç sona ermeyip, dava edilebilme olanağı kalmamakta, def'i olarak ileri sürülürse hâkim tarafından dikkate alınmaktadır.

Sebepsiz zenginleşmeye dayalı alacak davaları şahsi hakka dayalı davalar olup, özel bir zamanaşımı alacağın muaccel olduğu tarihte başlar. Şahsi hak sahibi davacı, tescil talebi hakkında karşı tarafın ferağ talebinin reddini bildirmediği sürece zamanaşımı süresi işlemeye başlamayacaktır. Davacı ferağ umudunu davanın açıldığı tarihte yitirmiş olacağından zamanaşımı dolmamış olup, mahkemece işin esası incelenerek bir karar verilmelidir.

(818 s. BK m. 125,128,140)

T.C.

YARGITAY

16. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/9457

K. 2012/11708

T.27.12.2012

- Kadastro Tespitinden Doğan Dava
- Çekişmeli Taşınmazın Yeni Kurulan İlçenin Sınırlarında Kalması
- Yetkili Mahkeme

Özet: Kadastro Mahkemesinin yetkisi her taşınmaz mal hakkında kadastro tutanağının düzenlendiği günde başlar. Bu yetkiyi bölgenin idari sınırları belli eder. Yeni ilçe kurulup, teşkilatlanarak faaliyete geçmesi hali hariç, idari kuruluşta yapılan değişiklik sebebiyle daha sonra başka bir bölgeye bağlanan taşınmaz mallara ilişkin uyuşmazlıklar, kadastroya başlama gününde yetkili olan Kadastro Mahkemesi tarafından karara bağlanır.

Çekişmeli taşınmazın bulunduğu mahallin, kurulan yeni bir ilçenin sınırları içinde kalması, bu ilçenin sonradan kurulup teşkilatlanarak faaliyete geçmesi karşısında, taşınmazın aynına ilişkin ihtilaflarda yeni kurulan ilçe mahkemesi yetkilidir.

(3402 s. Kadastro K.m.26/son)

T.C.

YARGITAY

16. HUKUK DAİRESİ

E. 2013/2546

K. 2013/3156

T.22.04.2013

- Tapu Kaydındaki Zilyetlik Şerhinde İsim Yanlışlığının Düzeltilmesi
- Tahkikat Yapılması Zorunluluğu
- Duruşma Açılmadan Karar Verilmesi

Özet:Tapu kaydındaki zilyetlik şerhinde isim yanlışlığının düzeltilmesi davası, gayrimenkule ilişkin olup, Hazineye karşı ispat yükümlülüğu bulunan ve özen gösterilmediğinde mülkiyet değişikliği sonucunu doğurabilecek nitelikte bulunduğundan bu tür davalarda, soruşturma yapılmadan karar verilmesi mümkün olmadığı gibi, tahkikat sonucu gelen yazı cevaplarının da duruşmada açılarak taraflara okunup diyecekleri sorulmadan karar verilmesi mümkün değildir.

(6100 s. HMK m. 382/2-ç-1, 320/1)

T.C.

YARGITAY

17. HUKUK DAİRESİ

E. 2011/1117

K. 2011/12839

T.22.12.2011

- Kasko Sigorta Sözleşmesinden Kaynaklanan Tazminat
- Teminat Dışında Kalan Zararlar
- Sigortalının Doğru İhbar Mükellefiyeti
- İspat Külfeti

Özet: Sigortacı, geçerli bir sigorta ilişkisi kurulduktan sonra oluşan rizikolardan sorumludur. Kural olarak rizikonun teminat dışında kaldığına ilişkin iddianın sigortacı tarafından kanıtlanması gerekli olup, olayın sigortacının iddia ettiği şekilde gerçekleşmesi halinde, bu oluş şeklinin teminat dışında kalan zararlardan olması gerekir.

Sigortalı, sigortacının isteği üzerine rizikonun gerçekleşmesi nedenlerini ayrıntılı şekilde belirlemeye, zarar miktarı ile delilleri saptamaya ve rücu hakkının kullanılmasına yararlı bilgi ve belgeleri gecikmeksizin sigortacıya vermekle yükümlüdür. Sigortalı rizikonun gerçekleştiğine dair doğru ihbar mükellefiyetini kasten yerine getirmez veya iyiniyet kurallarına açıkça aykırı şekilde, sigorta teminatı dışında kalan bir hususu, teminat içinde kalmış gibi ihbar edildiği sigortacı tarafından somut delillerle kanıtlanırsa, ispat külfeti yer değiştirip sigortalıya geçer.

Rizikonun teminat dışında sayılabilmesi için davalı sigorta şirketinin iddia ettiği oluş şeklinin teminat dışı hallerden birisi olması gerekir. Aracım kaza tespit tutanağında ve ekspertiz raporunda belirlendiği şekilde hasar gördüğü sabit olup davalı sigorta şirketi tarafından zararın teminat dışında kalmasını gerektirecek hiçbir oluş şekli ileri sürülerek, somut delillerle kanıtlanmadığından, mahkemece rizikonun tamamen teminat kapsamında kaldığı kabul edilerek, hasar uzmanı bilirkişiler tarafından tespit edilecek gerçek zarar üzerinden tazminata hükmedilmelidir.

(6762 s. TTK m. 1282, 1290, 1292/son)

T.C.

YARGITAY

17. HUKUK DAİRESİ

E. 2013/3064

K. 2013/3616

T.18.03.2013

- Destekten Yoksun Kalma Tazminatı
- Zorunlu Sorumluluk Sigortaları
- Görevli Mahkeme

Özet:6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'ndan doğan hukuk davaları ticari dava olup, Asliye Hukuk Mahkemesi'nin vazifesi içinde bulunan ve 6102 sayılı Kanununun 4.maddesi hükmünce ticari sayılan davalara, varsa Ticaret Mahkemesi'nde bakılacaktır.

Davacılar, destekten yoksun kalma tazminatı taleplerini, Türk Ticaret Kanunu'nun 1483 vd. maddelerinde düzenlenen zorunlu trafik sigortası poliçesine dayanarak davalı sigorta şirketinden talep ettiklerinden, davanın Ticaret Mahkemesinde görülmesi gerekir.

(6102 s. TTK m. 4,5,3,1483)

T.C.

YARGITAY

18. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/13948

K. 2013/2247

T.21.02.2013

- Kazai Rüşt Kararı Verilmesi
- Ergin Kılınma

Özet: Türk Medeni Kanunu'na göre on beş yaşını dolduran küçük, kendi isteği ve velisinin rızasıyla mahkemece ergin kılınabilir.

(4721 s.MK m.12)

T.C.

YARGITAY

18. HUKUK DAİRESİ

E. 2013/4593

K. 2013/5725

T.08.04.2013

- Soyadının İptali
- Yetkisizlik Kararı
- Dosyanın Yetkili Mahkemeye Gönderilmesi
- Davanın Açılmamış Sayılmasına Karar Verilmesi

Özet: Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nda yetkisizlik kararı verilmesi halinde, verilen kararın kesinleşmesi tarihinden itibaren 10 gün içerisinde davacının yetkili mahkemeye başvurarak davalı tarafa tebligat yaptırması gerektiği belirtilmiştir.

Davacı, soyadının iptali ve babasının soyadının verilmesi talebi ile mahkemeye başvurmuş, mahkeme davacının ikametgâhının başka bir yer olması nedeni ile yetkisizlik kararı vermiştir. Davacı tarafından 10 gün içinde dosyanın yetkili mahkemeye gönderilmesi için dilekçe verilmemesine rağmen, davacının annesinin talebi ile dosyanın yetkili mahkemeye gönderilmesi ve bu mahkemece yargılama yapılması yasaya aykırı olup, davanın açılmamış sayılmasına karar verilmelidir.

(1086 s. HUMK m.193)

T.C.

YARGITAY

19. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/11526

K. 2012/16094

T.07.11.2012

- İlk Derece Yargılaması
- Yazılı Yargılama Usulü
- Ön İnceleme
- Nihai Karar
- Tahkikat Aşaması

Özet: 6100 sayılı HMK ile yazılı yargılama usulünde ilk derece yargılaması beş aşamadan oluşmuş olup, bunlar; davanın açılması ve karşılıklı dilekçelerin verilmesi, ön inceleme, tahkikat, tahkikatın sona ermesi, sözlü yargılama ve hükümdür.

Davanın açılması üzerine dilekçelerin karşılıklı verilmesinden sonra ön inceleme yapılır. Öncelikle dava şartları ve ilk itirazlar incelendikten sonra dava şartları mevcutsa ve ilk itirazlar yerinde değilse iddia ve savunma içinden tarafların uyuşmazlık noktalarının neler olduğu belirlenir.

Taraflar ön inceleme duruşmasında sulhe teşvik edilir. Ön inceleme duruşmasından sonra mahkemece hak düşürücü süreler ve zamanaşımı hakkındaki itiraz ve def'iler incelenerek karara bağlanır.

Mahkeme, ön inceleme aşamasından sonra tahkikat işlemine gerek olmaması halinde nihai bir karar verebilir. Bunun için dava şartlarından birinin bulunmaması, ilk itirazların yerinde olması, hak düşürücü sürenin geçmiş olması veya zamanaşımı def'inin dinlenebilir olması gerekir. Bu nedenler dışında işin esasına girilerek delillerin değerlendirilmesi sonucu bir karar verilecekse tahkikat aşamasına geçilmeli, taraflar duruşmaya davet edilmelidir. Mahkemece 6100 sayılı HMK ile öngörülen yargılama kesitlerine kanunda belirtilen sebepler dışında, uyulmadan karar verilmesi yasaya aykırıdır.

(6100 s. HMK m.114,115,116,117,142,138,143,147)

T.C.

YARGITAY

19. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/17852

K. 2013/2153

T.05.02.2013

- 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Yürürlüğe Girmesi
- Menfi Tespit Davası
- İhtiyati Tedbir
- İcra Kefaleti

Özet: 818 sayılı Borçlar Kanunu'nu yürürlükten kaldıran 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu 01.07.2012 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, bu tarihten sonraki fiil ve işlemlere bu kanun hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

Davacılar tarafından verilen 04.07.2012 tarihli icra kefaletinden kaynaklanan uyuşmazlıkta, ihtiyati tedbir isteyen vekili, isteminin hukuki sebebi olarak 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun kefalete ilişkin maddelerine dayanmış, verilen kefaletin emredici kanun hükümlerine aykırı olması nedeniyle geçersizliğini iddia etmiş ise de, mahkemece, davacılar vekilinin ileri sürdüğü hukuki sebeplerin somut olay bakımından uygulanma olanağı bulunup bulunmadığı hususu değerlendirilerek bir karar verilmesi gerekirken, bu konuda bir gerekçe oluşturmadan ihtiyati tedbir isteminin reddine karar verilmesi yasaya aykırıdır.

(6098 s. TBK m. 583,584)

T.C.

YARGITAY

20. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/11922

K. 2013/3514

T.01.04.2013

- 2924 Sayılı Kanun Hükümlerine Göre Hak Sahipleri Belirlenerek Rayiç Bedeli Tahsil Edilen, Tapuda Tescil İşlemi Yapılmayan Taşınmazların Tapu Kaydının İptal ve Tescili
- Hazine Adına Orman Dışına Çıkarılan Yerler

Özet: 6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanuna göre, diğer mevzuatta 2924 sayılı Kanuna ve 4070 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır. 2924 sayılı Kanun hükümlerine göre hak sahibi olduğu tespit edilenler hakkında yapılan ve tamamlanamayan işlemler, mali yükümlülüklerini kısmen veya tamamen yerine getiren kişilerin hakları korunarak bu kanun hükümlerine göre Maliye Bakanlığınca sonuçlandırılır. İlgilileri tarafından süresi içerisinde başvuruda bulunulmaması veya başvuruda bulunulmasına rağmen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi sebebiyle hakkında işlem yapılamayan taşınmazlara ilişkin olarak açılmamış davalar açılır, durdurulan davalara devam edilir ve kesinleşmiş yargı kararları yerine getirilir.

Mahkemece, davacı gerçek kişinin, 6292 sayılı Kanunda öngörülen haklarını kullanabilmesine imkan verilerek, sonucuna göre hüküm kurulmalıdır.

(6292 s. OKDHK m. 14,9/3)

T.C.

YARGITAY

21. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/15131

K. 2012/20193

T.15.11.2012

- İş Kazası Sonucu Ölümünden Doğan Maddi ve Manevi Tazminat

- Temyiz Süresi
- Üst-Alt İşveren İlişkisi-Aracı
- Asıl İşverenin Sorumluluğu
- Kusursuz Sorumluluk

Özet: İş Mahkemelerinden verilmiş bulunan nihai kararların 8 gün içinde temyiz edilmesi gerekir.

4857 sayılı Yasanın 2/6 maddesine göre, aracıdan bahsedebilmek için öncelikle üst işveren ve bunun tarafından ortaya konulan bir iş olmalı, görülmekte olan bu işin bölüm ve eklentilerinden bir iş, alt işverene devredilmelidir. Bir işin bütünüyle bir işverene devri veya anahtar teslimi şeklinde işin verilmesi, üst-alt işveren ilişkisini ortadan kaldırır. Arsanın veya binanın salt maliki olmak ve ihale makamı olarak işi bütünüyle devretme durumlarında, ortada aracı denilen kurumdan söz edilemez.

Davalı Bakanlık ile diğer davalı limited şirket arasında anahtar teslimi ve götürü bedel usulü ile eser sözleşmesi yapılmış, sözleşmede açıkça işin anahtar teslimi olduğu belirtilmiştir. İş kazası nedeniyle davacıların maddi ve manevi zararlarının giderilmesinden, yapılan işin davalı Bakanlığın asıl işinin bir parçası olmadığı dikkate alınarak asıl işveren sıfatıyla Bakanlığın sorumlu olmayacağı ve olayda uygulanma imkânı bulunmayan kusursuz sorumluluk ilkesinden hareketle maddi ve manevi zarardan sorumlu tutulmayacağı gözetilmelidir.

(5521 s. İMK m.8)

(4857 s. İş K.m.2/6)

T.C.

YARGITAY

21. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/4496

K. 2012/22824

T.11.12.2012

- İş Kazası Sonucu Ölümünden Doğan Maddi ve Manevi Tazminat
- Taraf Teşkili
- Bekletici Mesele

Özet: Davacılar murisinin, davalının da daire sahibi olduğu binanın çatısından düşmek suretiyle zararlandırıcı olaya maruz kaldığı maddi ve manevi tazminat davasında, kat mülkiyeti kurulmamış gayrimenkullerde davanın tüm ortaklara, kat mülkiyeti kurulmakla birlikte yönetici veya yönetim kurulu oluşturulmamış gayrimenkullerde ise kat malikleri kuruluna (tüm kat maliklerine) karşı açılması gerekir.

Davalı, davacılar murisinin ölümünün iş kazası olmadığı ve kendisinin de işveren sıfatının bulunmadığının tespitine dair İş Mahkemesinde dava açtığından, olayın özelliği ve davanın niteliği dikkate alınarak bu davanın sonucunun beklenmesi gerekir.

(634 s. KMK m. 27,34,35,20)

T.C.

YARGITAY

22. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/13867

K. 2013/2028

T.06.02.2013

- İş Sözleşmesinin Sona Ermesi
- Ücretin Miktarı
- Taleple Bağlılık Kuralı
- Fazla Çalışma Ücreti-Mükerrer İndirim
- Yıllık İzin Ücreti
- Kıdem Tazminatının Eksik Hesaplanması

Özet: Davacı, davalının iş sözleşmesine haksız olarak son verdiğini iddia ederken, davalı taraf davacının iş sözleşmesini istifa etmek suretiyle kendisinin sona erdirdiğini savunmuş olup, davalı tarafından davacının istifa dilekçesi fotokopisi dosyaya sunulduğundan mahkemece, öncelikle istifa belgesi aslı dosya kapsamına dahil edilmeli, davacı isticvap edilerek belgedeki imza ile belge içeriğine karşı diyecekleri sorulup sonucuna göre fesih olgusu tartışılarak bir karar verilmelidir.

Taraflar arasında ücretle ilgili çelişkili beyanlar olduğundan, davacı işçinin çalıştığı tarihler, meslek unvanı ve fiilen yaptığı iş bildirilerek sendikalarla, ilgili işçi ve işveren kuruluşlarından emsal ücretin ne olabileceği araştırılmalı, tanık beyanları, bordrolar ile diğer tüm deliller birlikte değerlendirilerek bir karar verilmelidir.

Mahkemece, ıslah dilekçesinde faiz talep edilmeyen alacaklar bakımından ıslahtan itibaren faize hükmedilerek, taleple bağlılık kuralına aykırı davranılması yasaya aykırıdır.

Davacının fazla çalışma yaptığı, çalışma sistemi ile fazla çalışma süreleri tanık beyanlarına uygun olarak bilirkişi tarafından belirlenmesine rağmen mahkemece, sezondaki fazla çalışma süreleri ile ilgili varsayımsal olarak haftalık onsekiz saat fazla çalışma süresinin hesaplamaya esas alındıktan sonra, hesaplanan fazla çalışma ücretinden 2/3 oranında hakkaniyet indirimine gidilerek kaynağı ve gerekçesi aynı olan mükerrer indirim yapılması ve eksik fazla çalışma ücretine hükmedilmesi isabetsizdir.

Davacı yıllık izin ücreti alacağı olduğunu iddia etmiş, davalı tarafından yıllık izin ücretinin kullandırıldığına ya da ödendiğine dair yazılı bir belge sunulmamış, yemin deliline de başvurulmamış olduğundan, davacının talebiyle bağlı kalınarak yıllık izin ücreti hüküm altına alınmalıdır.

Davacının, bilirkişinin hesapladığı 5.161,10 TL kıdem tazminatını talep etmesine rağmen gerekçesi açıklanmaksızın 5.061,10TL kıdem tazminatına hükmedilmesi isabetsizdir.

(6100 s. HMK m.26/1)

T.C.

YARGITAY

22. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/3673

K. 2013/2597

T.12.02.2013

- Kıdem Tazminatı
- Fazla Çalışma Ücreti
- Dürüstlük Kuralı
- İslah
- Fazla Çalışma Ücretlerinin Aylık Ücrete Dahil Edilmesi

Özet: İşçi bağlı bulunduğu kurum veya sandıktan yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı yahut toptan ödeme almak amacıyla ayrılırsa kıdem tazminatına hak kazanabilir. Sigortalılık süresini ve prim ödeme gün sayısını tamamlayan işçi, yaş koşulu sebebiyle emeklilik hakkını kazanamamış olsa da, işyerinden ayrılıp kıdem tazminatına hak kazanabilecektir.

Davacı işçinin, iş sözleşmesini emeklilik sebebine dayalı olarak feshetmesine rağmen, başka bir işte çalışmaya başlaması kanuni hakkın kötüye kullanımı şeklinde ise kıdem tazminatına hak kazanamaz. Ancak, çalışmakta olduğu iş yerinde yıpranmış olan ve bu arada sigortalılık yılı ile prim ödeme süresine ilişkin yükümlülüklerini tamamlayan işçinin, kendisi için çalışma koşullarının daha olumlu olduğunu düşündüğü bir işyerinde çalışma amacı ile bu hakkını kullanması halinde Medeni Kanun'un 2.maddesinde öngörülen dürüstlük kuralına aykırı davrandığı kabul edilemez.

Davacının fazla çalışma ücret alacağını ıslah dilekçesi ile artırmasına rağmen mahkemece, ilk dava dilekçesinde talep edilen miktar üzerinden karar verilmesi isabetsizdir.

Haftalık kırkbeş saati aşan çalışmalar fazla çalışma olup, taraflar arasında imzalanan iş sözleşmesinde fazla çalışma ücretlerinin aylık ücrete dahil olduğu kabul edildiğinden, davacı ancak yılda ikiyüzyetmiş saati aşan fazla çalışma süresi yönünden ücret talep edebilecektir.

(4857 s. İş K. m.120,41)

(1475 s. İş K. m.14)

(4447 s. İSK m.45)

(4721 s. MK m.2)

T.C.

YARGITAY

23. HUKUK DAİRESİ

E. 2012/6597

K. 2013/8

T.14.01.2013

- Sıra Cetvelindeki Sıraya Şikâyet
- Yetkili Mahkeme
- Muvazaa İddiası
- Hâkimin Talepten Fazlaya Hükmedemeyeceği

Özet: Düzenlenen sıra cetveline itiraz, alacağın esas ve miktarına yönelik ise dava yoluyla genel mahkemede, yalnız sıraya ilişkin ise İcra Mahkemesinde ileri sürülmelidir.

Hakim, tarafların talep sonuçlarıyla bağlıdır, ondan fazlasına ve başka bir şeye karar veremez. Şikâyetçinin, şikâyet dilekçesinin sonuç kısmında alacağın esasına yönelik muvazaa iddiasında bulunmadan, şikâyet olunanın takip dosyasındaki ödeme emrinin tebliğindeki usulsüzlük sebebiyle geçerli bir kesinleşmiş takip ve dolayısıyla geçerli bir haciz bulunmaması nedeniyle paylaşımına konu paradan pay alamayacağını ileri sürerek, yalnızca sıraya itiraz etmesine rağmen, mahkemece, itiraza dayanak iddia edilen vakıalardan yola çıkılarak, ileri sürülmeyen sonuçlar çıkarılıp, takibe yönelik muvazaa iddiasının, takibin bütününe ve alacağa yönelik yapıldığının kabulüyle hüküm tesisi yasaya aykırıdır.

(2004 s. İİK m. 142/1,son)

(6100 s. HMK m.26/1)

T.C.

YARGITAY

23. HUKUK DAİRESİ

E. 2013/1102

K. 2013/2368

T.12.04.2013

- İflasın Ertelenmesi
- İhtiyati Tedbir Kararlarının Gerekçeli Yazılması
- Maddi Hukuka Etkili Tedbir Kararı Verilmesi

Özet: Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda ihtiyati tedbirlere ilişkin kararların ne şekilde yazılacağı düzenlenmiş olup, red kararının yasaya uygun biçimde yazılması ve Yargıtay tarafından incelenmesi bakımından gerekçe içermesi gerekir.

İflasın ertelenmesi davalarının sonucunda davacının yararlanabileceği tedbirler takiplere yönelik olduğundan maddi hukuka etkili tedbir kararı verilemez. Nihai hükümle dahi verilemeyecek takas, mahsup, rehin gibi hakları zedeleyecek tedbir kararlarının, hükümden önce geçici hukuki himaye niteliğinde verilmesi yasaya aykırıdır.

(6100 s. HMK m.391)

(2004 s. İİK m. 179/b)